

II. évfolyam

Budapest, 1928 január 7

1. szám

Délibáb

20
fillér

Megjelenik minden szombaton

A kis majom, aki a mamát utánozza
(d'Orá-Benda felvétele)

Innen - Onnan

Mistinguette, a híres francia színesznő, aki nem kapott szereplésre engedélyt Budapesten

Bourbon Fernando herceg, akit család miatt vont felelősségre a melun-i törvényszék, titkárával együtt ül a vádlottak padján

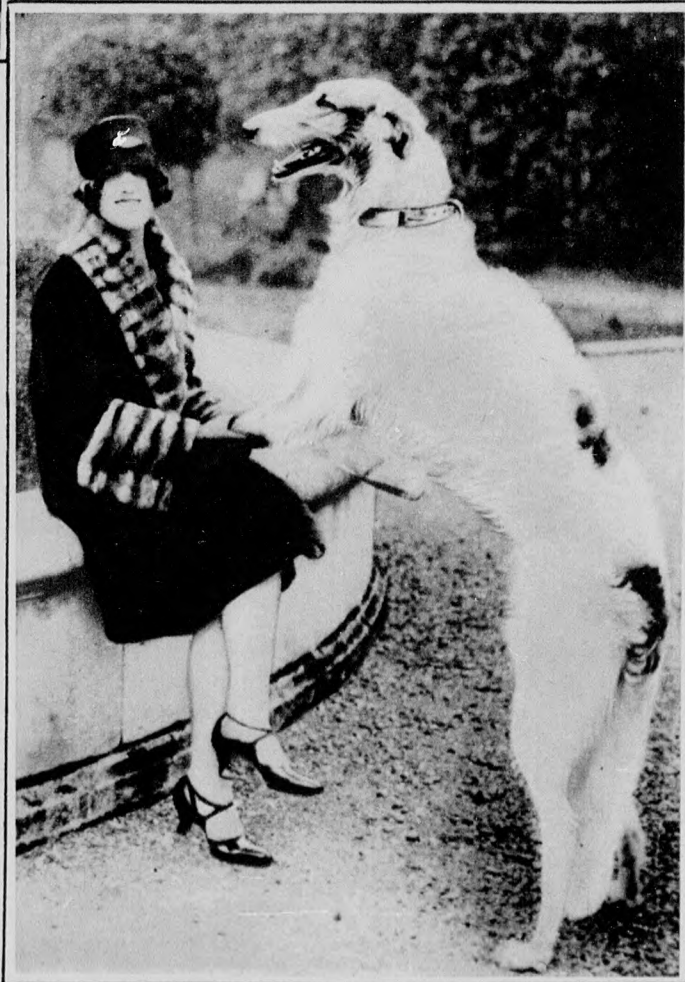
Erős Ágost király koronáját, amelylyel lengyel királyné akarta koronáztatni magát egy jelmezzraktárban találták meg

A japán Miseiton-párt tanácskozása. A résztvevők között több volt miniszter ül az alacsony asztal mellett

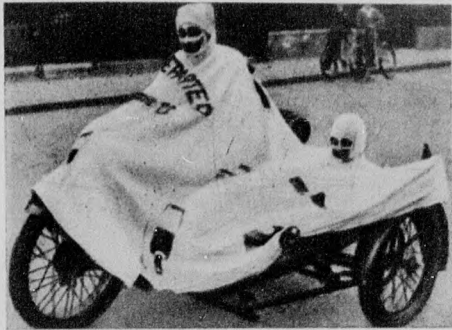
Eleonora Ambrosi, híres charlestontáncosnő, aki lábait 50.000 dollárra biztosította baleset ellen

A londoni kutyakiállításon első díjat nyert orosz agár gazdájával, Mrs. Lewis-szel

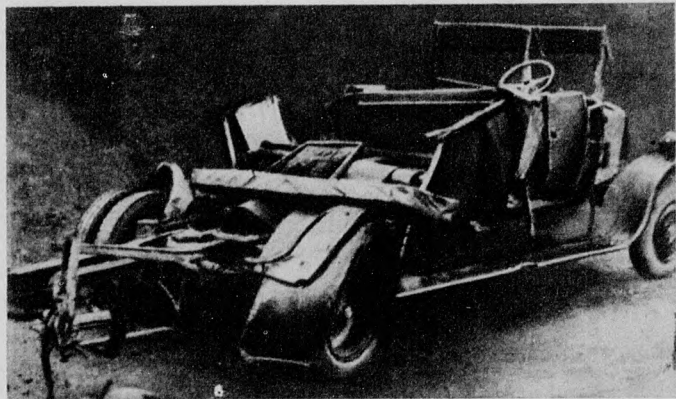
AUTÓBALESETEK

Borzalmas autószerencsétlenség... Halálos zuhanás az autóval... ilyen és ehhez hasonló című jelentései a sajtónak nem okoznak feltűnést, már mindennaposak lettek. És ugyanakkor,

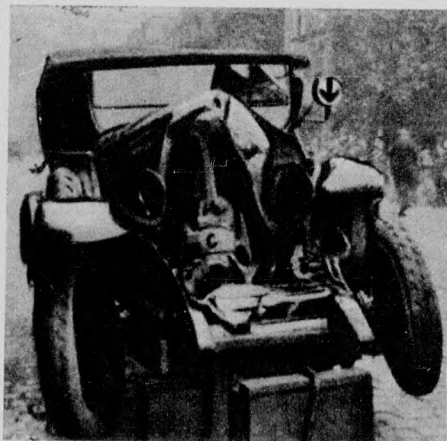
Angol közlekedési rendőrök propaganda öltözetben

amikor a vasúti szerencsétlenségek száma az eddigiekhez viszonyítva rohamosan csökken, az autóbalesetek állandóan szaporodnak. Amint az autó diadalútját megkezdte az emberek

Automobil és expresszvonat katasztrófális összeütközése 9 halott és 5 sebesülttel

között, vele együtt megszületett az első autószerencsétlenség is és azóta elváhatatlanul haladnak együtt; minél több a kontinenseket elárasztó autók száma, annál több és több lesz

Autó, amely egy villamossal ütközött össze

az autókatasztrófa is. És nemcsak a sportszenvedélytől elvakított és túlgyorsan, vakmerőn robogó autósok lesznek a halálos áldozatok, hanem a nagyváros forgalma, a maga lázas tempójával is megköveteli a napi néhány állandóan emelkedő számú autóbalesetét. A modern metropolii-

sok rendőrsége a legelkeseredettebb harcot folytatja az autóbalesetek kiküszöböléséért és drákói szigorúságú ítéletekkel, felvilágosító plakátok és előadások tömegével próbálja rászoktatni úgy a gyalogjárót, mint az autózestőt a rendre, amely a helyes autóforgalmat eredményezi — mindezt azonban nem túlságosan sok eredménnyel.

A városokban való autóforgalomban rendszeren az uccakeresztezések és uccasarkok azok a helyek, ahol általában a legtöbb autóbaleset történik. És még a veszélyes fordulókról, uccakanyarulatokról sem szabad megfeledkeznünk. Autóösszeütközések, mivel a szembejövő gépkocsik (főleg éjjel) nem látják egymást, itt a leggyakoribbak.

Az autóbalesetek okainak elbírálásánál nem szabad minden bűnt a sofőrre hárítani, nem egy halálos autószerencsétlenségnél, mikor a száguldó gépkocsi maga alá gyűri az előtte tétovázó járókelőt, maga az áldozat a hibás. Fényes nappal, a legforgalmasabb délidőben, mikor százával történnek össze a nagyváros uccáin autók, villamosok, autóbuszok és más járművek, hányszor látunk embereket, akik a nagy közlekedési forgalomban pokoli nyugalommal olvasnak újságot az úttest kellős közepén. Statisztikai adatok bizonyítják, hogy a közlekedési balesetek előidézői között legalább ugyanannyi a járókelő, mint a járművezető. A kellő elővigyázatosság mellőzése ma a nagyvárosok túlterhelt forgalmú uccáin egyenlő a biztos halállal, amely feltétlenül be kell hogy következzen a robogó automobil vagy a száguldó villamos kerekei alatt. Mert bármennyire is vigyáz az autóvezető, tehetetlen azzal a járókelővel

Autóbusszerencsétlenség

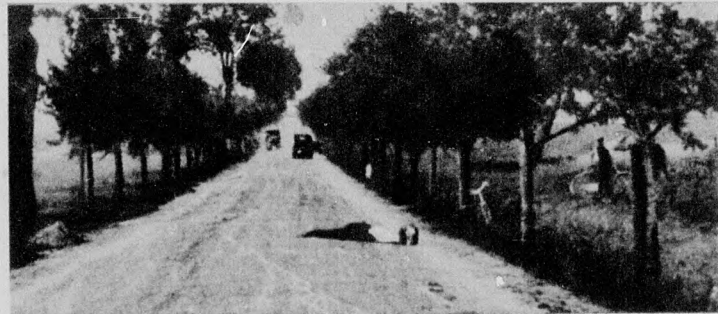
szemben, aki szabálytalanul, helytelen irányban vagy meg nem engedett időben halad át az úttesten. Ilyen esetek okozzák leggyakrabban azután, hogy a sofőr, az előtte ugrádozó járókelő életét megmentendő, felszalad kocsijával a járdára és ott esetleg halálra sebez néhány gyanutlan, éppen arrahaladót, ugyanakkor, amikor az egész baleset okozójának: az úttesten vigyázatlanul és szabálytalanul közlekedő férfinak vagy asszonynak haja-

A legnagyobb autószerencsétlenség

szála sem görbül meg. A forgalmi rendőrség megszervezése, az útkereszteződések felállított forgalomszabályozó villanylámpák bevezetése, a szűk uccákon létesített egyfázisú közleke-

a háta mögött túlközlő automobillal, versenyfutást rendez a villamos után, amely száguldva robog az uccákon át. És hol vannak még az úttesten játszadozó gyermekek, akik csupa

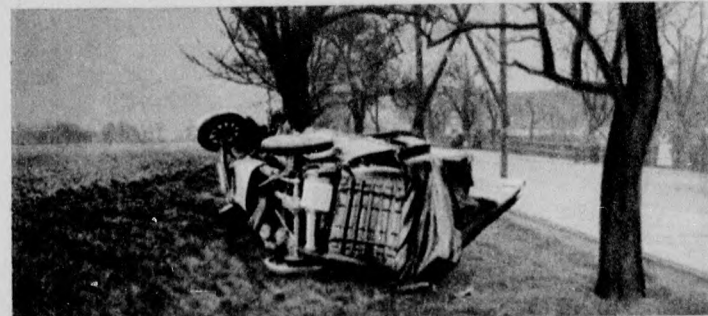
Halálos autóelgázolás az országúton

dés tagadhatatlanul sokat javított a forgalom helyes mederbeterelésén, de még sokvíz le fog folyni a Dunán, amíg a pesti ember megtanul helyesen járnai a főváros uccáin. Egyelőre még az autózestőjének száz szeme is kevés. Mert egyrészt arra kell figyelnie, hogy szabályosan haladó kocsiját neki ne vezesse annak a két öreg hölgynek, akiknek pont a Rákóczi út kellős közepén kell megbeszélni a cselédkérdés legújabb eseményeit, másrészt pedig arra, hogy el ne gázolja azt a fiatal embert, aki mitsem törődve

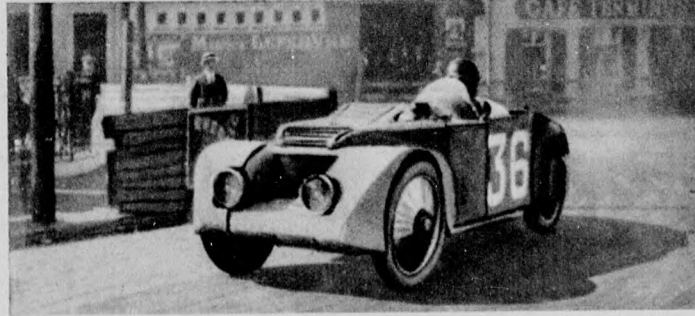
„hecc”-ből utolsó pillanatban ugranak csak el a kerekek elől és azok a gyenge idegzetűek, akik megijednek az autódudálásától és sóbálványá merevedve mozdulatlanokká válnak az autózestő előtt.

A vidéki autóforgalomnak is megvannak a maga speciális balesetei. Itt a legtöbb szerencsétlenséget a szabálytalanul, az út jobb oldalán haladó parasztszekerek okozzák. Mikor a fuvaros vagy a gazda alszik a szekér tetején és sorsára bizza a lovakat, menjenek úgy és arra, amerre akarnak. A lovak azután megijednek a közeledő autózestől, megbokrosodnak és egy-kettőre árokba fordítják a szekeret vagy az automobil, amely el akarja hárítani a szerencsétlenséget. Nem egy halálos áldozata van az éjszaka kivilágítatlan sorompóknak vagy az útépítők gondatlanságának, akik a felszedett úttest kőrakásai mellett elfelejtik az autózestőket figyelmeztető jelzőlámpásokat elhelyezni.

Fokozott óvatosság! — csak ez az egyetlen elv, amelyet ha egyformán követ minden gyalogjáró és autózestő, kerülhető el a rengeteg autóbaleset.

Óriási sebességgel robogó autó kifordult az országútról és valamennyi utasa szörnyethalt

Összeütközés ellen védett francia versenygép

MI TÖRTÉNT?

Petrás Sári a „Cigánykirály“ fő női szerepében a Városi Színházban
(Harsányi felvétele)

Tardos Krenner Viktor, az elhunyt festőművész (x) utolsó nagy műve a kapucinusok templomának freskója alatt

A Magyar Kőművesmesterek Országos Szövetségének nagygyűlése. 1. dr. Venzell Győző min. tan.,
2. dr. Dési Géza országgyűlési képviselő

Ghika György, főkonzul New-Yorkban a magyar kormány nevében átadja S. Jay Kaufman amerikai hírlapírónak a magyar vörskereszt érdemrendjét

Odry Árpád III. Richard szerepében. A kiváló művész ezzel az alakításával nyerte el a Greguss-díjat

Horváth Jenő és Bajor Gizi a „Kréta kör“ című darab egyik jelenetében, a Kamara Színházban
(Harsányi felv.)

A hős rendőr

Hooley közrendőr felhajlott egy eszébe jó, forró teát, mielőtt rendes körútjára indult

Melbourne. Ausztrália Victoria államának s Ausztrália szövetséges államainak ideiglenes fővárosa, angol mintára megszervezett, modern felszerelésű rendőrséggel dicsekedhetik. Még nem is olyan nagyon régen, a város közbiztonságát kiváltképpen a világ minden tájáról beszivárgott gonosztevők és kalandorok veszélyeztették oly mértékben, hogy a rendőrség végre is gyökeres kiirtásukat határozta el. Természetesen, ez a munka nem történetelt meg máról holnapra s bizony, még ma sem ritka, hogy egy-egy vakmerő rablótámadás vagy gyilkosság zavarja meg a szépen fejlődő város lakóinak békés életét. Érthető azután, hogy a derék rendőrök ezekkel a sokszor élet-halálharcot kénytelenek megvívni, amelynek bizony már sok derék rendőr élete esett áldozatul. És hogy mily ravasz módon csalják törbe a rendőröket, példa reá az alábbi történet.

Múlt év szeptember havának egyik felhős, komor hajnalán William Hooley közrendőr felhajlott egy eszébe jó forró teát és azután rendes körútjára indult. A Fitzroy nevű kerületben, hangos kiáltást hallott, melyet olykor-olykor egy éles női sikoly, majd segélykiáltás szakított félbe.

A sötét síkátorban.

A Fitzroy nevű külváros Melbourne egyik legveszedelmesebb része, ahol a belső városrészekből kiszorult gonosztevők veszélyeztetik minduntalan a közbiztonságot. Hooley már tapasztalatból jól tudta, mily veszedelmet zúdít magára, ha most a verekedők közé lép, hogy rendet teremtsen közöttük; kora hajnalban, a teljesen elhagyatott, szűk síkátorban, melynek minden zegét-zugát és búvóhelyeit csak ezek a gonosztevők ismerik igazán. E pillanatban azonban ismét fölhangzott a nő segélykiáltása, ami most már arra indította a derék rendőrt, hogy a nő segítségére siessen.

Alig ért azonban Hooley a verekedés színhelyére, a kiáltás szinte egy pillanat alatt megszűnt s legott három gyanus férfialak és egy nő toppant eléje. Hooley ekkor már teljesen átértette a helyzetet: ez a három gonosztevő és cinkostársuk, a kiáltó nő, csak megrendezték a verekedést,

hogy annak zajával őt, a rendőrt — akire alapos okuk volt haragudni s akinek elpusztítását már régen elhatározták — törbe csalják. Hooley, mikor a három férfi és a nő fenyegető magatartását észrevette, eldobta rendőrbotját s izmos ökleinek hatalmas csapásaival hamarosan lerázta magáról támadóit, akik most már észbe kaptak, hogy most az egyszer — törököt fogtak. A fiatal, hatalmas termetű rendőr oly erős ökölcsapásokkal tette ártalmatlanokká támadóit, hogy azok immár menekülésre gondoltak. Ekkor azonban váratlan fordulat történt: akcióba lépett a — nő, aki eddig nem vett részt a támadásban. Miközben Hooley a három gonosztevőt ütlegelte, a nő a rendőr háta mögé került, hirtelen fölkapta a földről az elhajított rendőrbotot s azzal oly iszonyú ütést mért Hooley rendőr fejére, hogy az ájultan rogyott össze. Egy pillanatra maguk a gonosztevők is meghökkennek s már-már menekülésre gondoltak, mikor a nő példájára ők is a magával tehetetlen rendőrré vetették magukat s öklükkel agyba-főbe verték. Eközben valamelyiknek eszébe jutott, hogy a verekedés zaját esetleg valamely távolabbi rendőrszem is meghallhatta, jó lesz elmenekülni, amíg nem késő.

Mire jó az üres sörösüveg?

Hooley nem sok idő múlva magához tért ájulásából. A vastag esőköpeny és a kemény sisak, amik a védekezésben akadályozták ugyan bizonyos mértékben, bezzeg hasznára váltak akkor, mikor a gonosztevők őt ütlegelték, hathatósan megvédvén őt az erősebb csapásokkal szemben. Hooley épp abban a pillanatban tért magához, mikor az egyik gonosztevő, valami Patterson nevű jómadár, aki legutoljára távozott, egy üres sörösüveget akart a fejéhez vágni. Hooley az utolsó pillanatban előkapta revolverét s még jókor, mielőtt az az üveggel fejbévéghatta volna, lelőtte támadóját. Patterson megtántorodott, majd egyet fordult s egész hosszában elvágódott a földön. A távolabbról vissza-visszanézó társai, mikor ezt meglátták: örült futásban, hanyatt-homlok menekültek, ki merre látott!

Hooley ekkor már teljes mértékben visszanyerte erejét és öntudatát s revolverét fölemelve, a menekülők után kiáltott, hogy álljanak meg, mert különben közéjük lő. Am azok dehogyan is hajlottak a rendőr figyelmeztető szavára; ellenkezően: még gyorsabban szedték a lábukat, mire a rendőr csakugyan utánuk lőtt. Hooley vallo-mása szerint nem célzott, csak kapásból lőtt, inkább csak ijesztés céljából, a lövés azonban talált s a két gonosztevő közül az egyik fejlövéstől találva, holtan maradt a színhelyen. Minthogy azonban a harmadik gonosztevő és a nő még ekkor sem engedelmessé váltak a rendőr felszólításának: Hooley ismét tüzelt s a golyó a harmadik gonosztevő lábát fúrta át.

Am ezzel még korántsem volt vége a harcnak! A lelőtt Patterson ugyanis ezalatt magához tért s a mindenre elszánt gonosztevő vakmerőségével ismét szembezállt a rendőrral, aki végre is szintén kifáradt az egyetlen küzdelemben. Hooley lovagias gondolkozásmódját dicséri az a körülmény hogy a súlyosan sérült gonosztevővel szemben nem használta a revolverét, hanem ő is pusztán kézzel védekezett.

Két sebesült.

Pedig kár volt Hooley lovagiaskodásáért, mert Patterson iszonyatos erővel támadott s bizony mindketten hamarosan a földön henteregtek és ott vívták meg élet-halál-

harcukat. Mert Hooley azzal tisztában volt, hogy ez a vérszomjas, mindenre elszánt gonosztevő egyenesen az életére tör, őt mindenáron el akarja tenni láb alól. Kettőjük közül Hooley volt a gyöngébb, tekintettel a kiállott hosszúság küzdelemre; csak az volt a szerencséje, hogy mingyárt a küzdelem elején sikerült megragadnia ellenfele torkát és annál fogva azt a földhöz szoritani. Csakhogy azt is érezte ám, hogy az ő szoritása fokozatosan gyöngül, amannak ellenállása pedig egyre erősbödik...

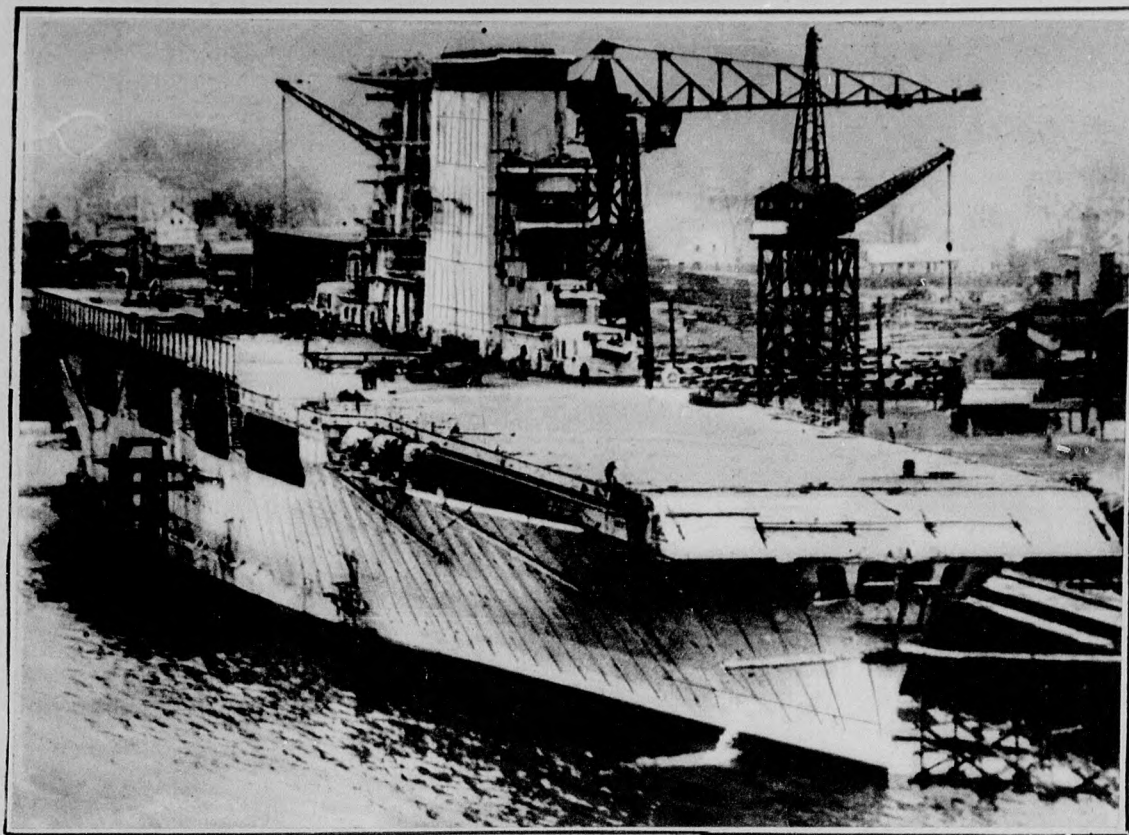
Már-már megadta magát sorsának, mikor az utolsó pillanatban segítség érkezett.

Ekkor érkezett ugyanis arrafelé az egyik őrrjárat, amely páncéltárolóval járja be ezt a veszedelmes városrészt s veszi üldözőbe a szintén autóval „dolgozó” rablókat és tolvajokat. Az őrrjárat emberei azután hamarosan elbántak Pattersonnal, akit megkötözve raktak föl az autóra, melléje telepítvén méltó cinkostársát, a veszedelmes nőt, aki hiába iparkodott a zűrzavarban elmenekülni.

Hooley egyenesen a kórházba szállították, ahová beszállították a súlyosan sebesült Patterson is. A nyomozás során azután világosság derült arra is, hogy Patterson és társai miért akartak bosszút állni a derék Hooley-n! Néhány hónappal korábban Hooley két rettegelt banditától szabadította meg a környéket, amely már szinte örökös rettegésben élt a rablók miatt. A két veszedelmes banditát Hooleynek sikerült elfogni s most a pentridgei fogházban várják megérdemelt büntetésüket. Am az elfogott két bandita társai bosszút esküdtek s elhatározták, hogy Hooleyt megölik. Csak az alkalomra vártak, amely azon a sötét, borongós szeptemberi hajnalon végre érkezett. Nem rajtuk mult, hogy a keményöklű rendőrral szemben ők maradtak alul.

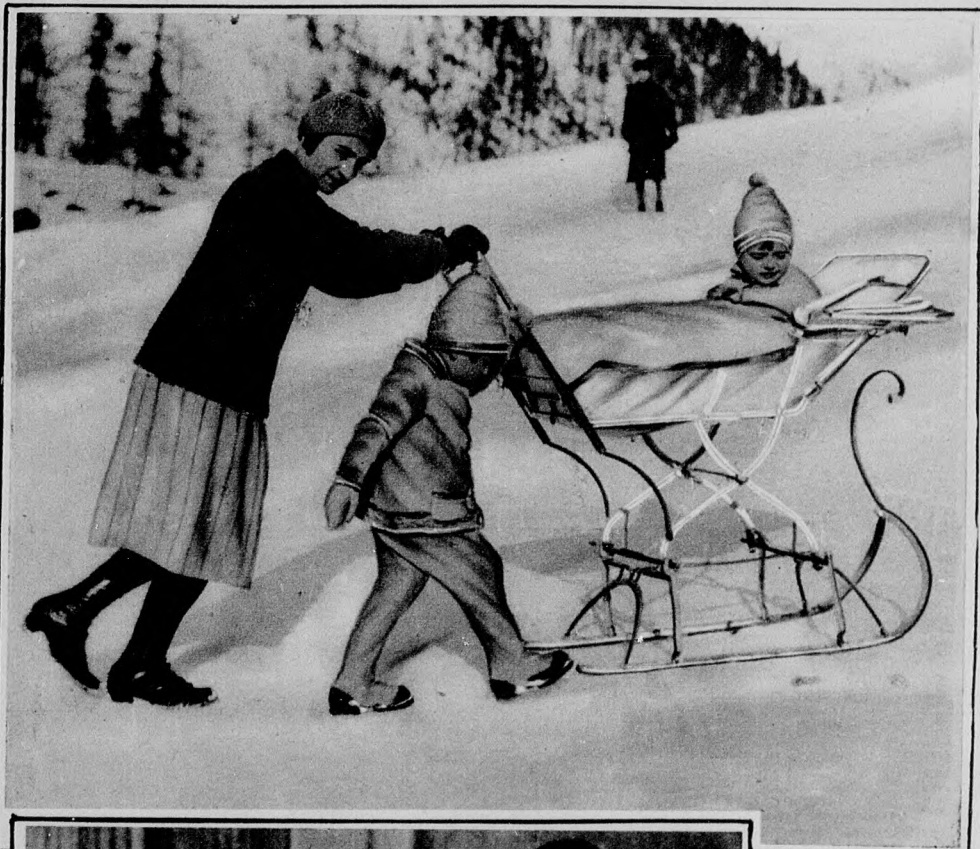

Gyanus férfi és nő toppant eléje

Az amerikai haditengerészet új repülőgép anyahajója, a Lexington, amely 256 m. hosszú és egész tömeg repülőgép nyer rajta elhelyezést

ÉRDEKES KÉPEK

St. Moritz-ban a babát szánkón viszik sétálni

A modernizált Japánban már az autóbussen is női kalauzok vannak. Japánban már régen divatban van, hogy kalauznak csak nőket alkalmaznak, míg Európában csak háború alatt volt szokásban

Új találmányú kerek korcsolyákat próbáltak ki a londoni Holland Parkban, amelyek nagyszerűen beváltak

To-Khan, a német artista, aki 120 óra hosszat volt élve eltemetve s mutatványát hivatalosan ellenőriztette

A cannesi sétány pálmái hó alatt

GYERMEKHÁZASSÁGOK

Tényleg van ilyen, vagy ez csak a novellairók fantáziájában született meg? Gyermekeházasság. Lehetséges-e az, hogy nyolc-kiencéves gyerekek, akiknek helye még a kora fiatalság boldog játéka mellett van, komo-

kérdésük nélkül adják össze, az az eset, hogy a felnövekedett fiatalok semmi szin alatt sem hajlandók együtt élni egymással. Ezekben az esetekben azután válopörököt indítanak és bizony rengeteg akadályba ütközik és

a kis vőlegények vagy a menyasszonykisasszonyka családjának tekintélyes summa pénzébe kerül, amíg feloldják a házasságot és a fiatalok mindketten visszanyerhetik szabadságukat. Az angol archívumokban rengeteg olyanok mányt találhatunk, mikor tizenöt-tizenhat esztendőskor bakfisok házasság felbontását kérő instanciákkal járultak a püspök elébe.

Keleten a gyermekeházasság vagy a gyermekkel való házasság, mint említettük, a legmegszokottabb dolog és legköznapi esemény a világon, sőt még Erdémszamba is megy a szülők javára, hiszen maga a próféta: Mohamed is ilyen házasságot kötött, mikor legkedvesebb nejét, a kis hatéves Aischét feleségül vette. Így tehát csak a nagy valóságprófétát utánozzák, az ő útmutatása szerint cselekszenek, mikor korai házasságot kötnek.

Mohamedán jegyospár Celebes-szigetén

lyan, szüleik tudtával és beleegyezésével, az állam és az egyháztörvényeinek szentesítése mellett házasságot kössenek. Ha a gyermekeházasságok történetében a kezdőpontig akarnánk visszamenni, hosszú utat kellene megtennünk, amíg Hammurabi uralkodásáig elérünk, ami pedig 4000 esztendővel ezelőtt volt. Azóta ez a szokás sokfelé meghonosodott és még a legutóbbi évszázadokban is mindenfelé a legmegszokottabb volt a gyermekeházasság vagy ami mai európai fülnek még szokatlanabbnak és lehetetlenebbnek hangzik, felnőtt férfiak házassága sordületlen gyermeklányokkal.

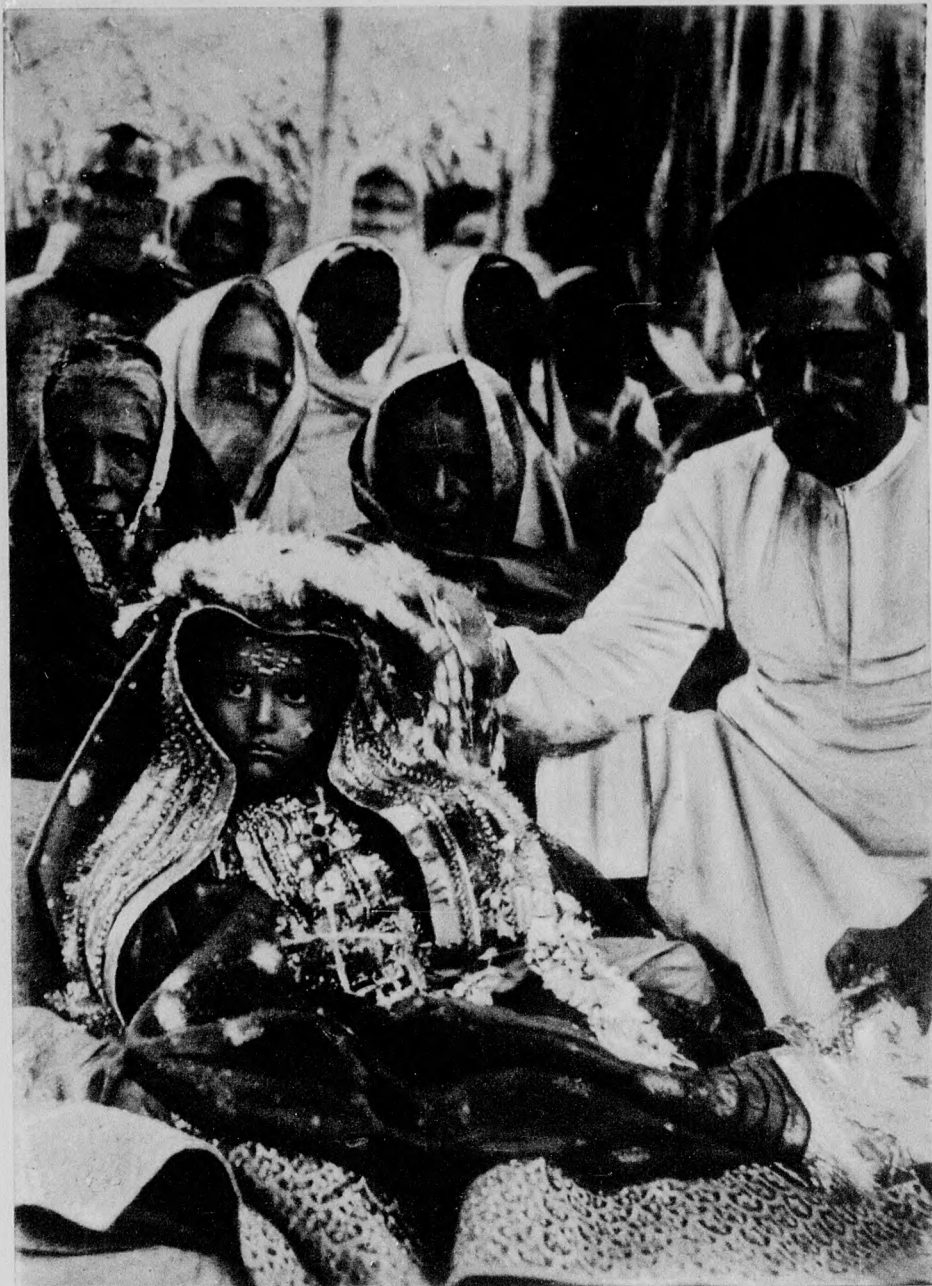
Oroszországban például direkt dívat volt az, hogy a fiatalkorúakat évtizedekkel nagykorúságuk vagy felserdülésük előtt összeházasítják és csak az volt a kötelező, hogy a menyasszony legalább nyolc, a vőlegény pedig legalább tizenegy esztendőskor legyen. A gazdag angol családoknál pedig már vénkisasszony számba ment a középkorban az a tizenhat esztendőskorú lány, akinek még nem volt férje vagy vőlegénye.

Még sokkal furcsábbak a szokások a trópusok vidékén, ahol nem ritkán úgy a vőlegényt, mint a menyasszonyt, akik nem többek három- vagy négyesztendőskorúaknál, a szülők a karjukon viszik esketésre, a pap elébe. Természetes következménye ezeknek a házasságoknak, amikor a „házastársakat” kicsiny gyermekkorukban, meg-

Keleten a korai házasságokat rendszeren a kis házastársak tizedik vagy tizenegyedik életévében kötik. 1911-ben csak Indiában 250 ezer olyan formailag már férjnél lévő kislány volt, aki még nem töltötte be ötödik életévét. És ennek tudható be az a mulatságos statisztika, amely szerint 1911-ben ugyancsak Indiában tízezernél több olyan özvegy volt, akinek meghalt ugyan már az ura, mindezek ellenére azonban a gyászba borult asszony még nem volt tízéves. A középkor indiai erkölcsi nem ismertek különbséget fiatal vagy öreg özvegy között és a vallási rítusok szigorú pa-

Gyermekeházasság Észak-Borneóban

Ötészendős indiai menyasszony, teljes menyasszonyi díszben

ranesai értelmében a még gyermeknek is könyörtelenül máglyára kellett lépnie gyermekférje holtteste mellé. Így aztán rengeteg olyan máglyahalált halt, kis apró áldozata volt a bizarr erkölcsöknek, akiknek már négy vagy öt éves korukban elevenen kellett elégniük csak azért, mert szüleik formailag összeházasították őket, rendszeren anyagi érdekektől vezéreltetve a másik család apró fiúgyermekével aki azután valami gyermekbetegség következményeként elhunyt.

A legtöbb esetben azonban életben maradt úgy a kis vőlegény, mint a menyasszony. Ilyenkor a gyermekek továbbra is a szülők körében, az öregek felügyelete alatt maradnak, míg el nem következik tizenharmadik születésnapjuk. Ha azután a formailag már régen házastársak mindkettője betöltötte a tizenharmadik életévét, úgy még egy lakodalmat rendeznek és ez már tényleges házasságkötés.

Az okai ezeknek a korai házasságoknak rendszerint anyagi eredetű. A szülők anyagi viszonyai szabják meg a házasságok feltételeit és az apák már ilyen fiatal korban biztosítva akarják látni gyermekeik jövőjét. Indiában még egy speciális, külön oka is van a fiatal gyermekek korai összeházasításának. Ott ugyanis a különböző kasztok tagjai házasságukkal sem keveredhetnek alacsonyabb kasztbelivel, így hát újszülöttjeiket már igen gyakran a bölcsőben elgyűrűzik a hasonló kasztbeli másik csecsemővel.

Körülbelül hasonló okokra vezethetők vissza azok az esetek is, amikor felnőtt férfiak 8-10 éves gyermeklányokat vesznek feleségül. Rendszeren a hercegi családok tagjai között vagy a kormányzó családok körében dívik ez a szokás, mikor is a trónörökös vagy az uralkodás rendje és zavartalan-sága érdekében kötik meg ezeket a bizarr és excentrikus házasságokat.

Ma már Európában teljesen megszüntették a gyermekeházasságok bármilyen formáját is, a távol Keleten pedig szintén liberálisabb törvények korlátozzák a házasságokat és azt

természetesen mondanunk sem kell hogy ma már az özvegy, tekintet nélkül a korára, nem követi a halálba a férjét Indiában sem és nem lép az elhamvasztott holttest máglyájára.

EZ A KÖNYVEK KÖNYVE
Lewis Wallace:

BEN-HUR

regénye

256 oldal, 2 pengő. Utánvétellel 40 fillérrel drágább. Megrendelhető a D É L I B Á B kiadóhivatalában, Budapest, VII, Dohány uca 12.

Álmatlan éjszakái
nem lesznek többé, ha valódi

Pilavin

fenyőfűrdőt használ, mert a Pilavin-tablettával készült fűrdő után a felrészült test pihenésre vágyik. 1 doboz 6 fűrdőhöz elegendő. — Ára 2 pengő 40 fillér. Szétküldi: Kultur laboratórium Budapest, VII, Dembinszky uca 4

A rejtelmes India felé

Sven Hedin páratlanul érdekes könyve, az általa felfedezett ismeretlen tájakról. A csodaszép vászonkötésű munka 2 kötetben jelent meg, de külön-külön is önálló egész. Egy kötet ára 6 pengő portó 60 fillér. Megrendelhető a

Délibáb kiadóhivatalában, Budapest, VII. kerület, Dohány uca 12

A hasbeszélés titka

Irta: Rónal Diktor

Ára 90 fillér. Az összeg előzetes beküldése mellett. Megrendelhető a „Délibáb” kiadóhivatalában, Budapest, VII, Dohány u. 12

ÖREG GYEREKEK ANALFABÉTA TANFOLYAMA

Talán két évvel ezelőtt történt, hogy a dán parlamentben egy képviselő interpellációt intézett a közoktatásügyi miniszterhez, amelyben megkérdezte: van-e tudomása arról, hogy

ködik a főváros területén. Sajnos azonban, egy-egy tanfolyamra átlag huszan iratkoznak be, ami a két tanfolyam egész téli munkája alatt legfeljebb ha ötszáz növendéket tesz ki.

Írás-óra az analfabéták tanfolyamán

a dán kultúra legnagyobb szegényére egy huszonnégy éves fiatalemberre akadtak, aki sem írni, sem olvasni nem tud. A miniszter kétségbeesetten mentegőzött és megígérte, hogy a kultuszokmány minden rendelkezésére álló eszközzel kényszeríteni fogja az illetőt, hogy megszerezze azt a minimális képzettséget, ami egy dán polgártól elvárható.

Ugyanakkor, amikor egyetlen analfabéta miatt az egész dán államszervezet működésbe lép, nálunk alig történik komolyabb lépés az óriási méretű analfabétizmus leküzdésére.

Pedig a mai Magyarország alig hétmillió lakosa közül is közel egymillió az analfabéta. Magában az ország fővárosában is negyvenezer írni-olvasni nem tudót találtak a statisztikusok.

Egyedül a főváros és a közművelődési tanács téli hónapokon át rendezett analfabéta tanfolyamai nyhítik valamiképp a tudatlanság sötétségét. Jelenleg is két ilyen tanfolyam mű-

A legtöbb analfabéta ugyanis szegényli, hogy érettebb korban kezdje ott, ahol esetleg kis gyermekei tartanak. Akik mégis beiratkoznak, azok között is a legtöbbet a megélhetés gondjai akadályoznak meg abban, hogy türelemmel és szorgalommal végigjárják a párhetes tanfolyamot s már közben kimaradnak. Végeredményben, miután nálunk senki sem kezeli elég szigorúan a kérdést, évenként az analfabétáknak alig öt százaléka tanul meg írni-olvasni.

Legrégibb és legsikeresebben működő analfabéta tanfolyama Budapestnek a vácucai Népházban működik. Hogy ennek az intézménynek oly eredménydús mult áll a háta mögött, az jórészen az V. kerületi jótekonny egyletek megértő és odaadó támogatásának köszönhető. Tanára, az öreg Rákosi Máttyás, specialista az analfabétatanítás terén. Negyven éve foglalkozik már a felnőttek oktatásával. A háború alatt, amikor az

B. S.-né 48 éves asszony diktálás után ír

országban nem igen akadt analfabéta tanfolyamokra „civil” jelentkező, a kórházakban tartott vándorelőadásokat és két év alatt 767 analfabéta katonát tanított meg a betűvetés tudományra.

Este 8 óra után, amikor már a legtöbb ember elvégezte napi munkáját és megycsorázott, kezdődnek naponta a Népházban az előadások. A sötét külváros elhagyatott, néptelen sikátoraiból fal mellett meglapulva, innen is, onnan is előbukkan egy-egy alak. Ha nő, többnyire fakó kendőbe burkolózik, hogy még az orra hegye se látszik, ha meg férfi, szemére húzza a sapkáját, nehogy véletlenül felismerjék. Ugy jönnek, mint a tolvajok. Pedig egyikőjüket sem hajtották ki gonosz célok a dermesztő éjszakába: a Népház analfabéta tanfolyamára sietnek ily nagy titokban.

Érdekes, hogy túlnyomó részben nők jönnek a tanfolyamra. Legtöbbjük egyszerű munkásnő, de van köztük iparosé is nem egy, sőt olyan is akad, aki bundában, elegánsan kiöltözve, bubifrizurában jár az előadásokra. Első pillanatra azt hinné az ember, hogy tanítani, nem pedig tanulni jött ide. Társnői mégse nézik irigy szemmel. Legfeljebb egy kis kárörvendés van a pillantásukban, ha rátekinenek. „Egyenlő vagy velünk”, mondja a tekintetük. És csak ugyan: a bundás hölgy is ugyanolyan krajcáros irkát húz elő a retiküljéből, mint amilyet a munkásasszony szorongat a markában.

Kezdődik a tanítás. Rákosi bácsi a pódiumra lép, egyet-kettőt köhrent, egy párat sodorint hosszú, őszbecsavarodott harcabajuszán és... régi elemi iskolai kép elevenedik meg előttünk, amikor a tanító bácsi a tanfelügyelő előtt hencegni akar és kihívja a legjobb tanulót felelni a táblához... és Rákosi tanár úr kihívja a legjobb tanulót, a negyvenéves, többgyermekes K.-né, felelni a táblához. Az asszony, aki erre kinn tekintélyesebb cipész mesterné, kissé pírulva, de biztos kézzel írja a nagy táblára, hogy: „ír...”
Ő a tanfolyam legszorgalmasabb haladó növendéke. Gyermekei mind „írstudók”. Szégyelte már

előttük tudatlanságát, beiratkozott a tanfolyamra és most mohón tanul és türelmetlenül várja a vizsgát. Biztosan eminens lesz.

— Könnyen tanulnak és nem veszik zokon, ha szorgalomra intik őket? — kérjük Rákosi tanár úrtól.

— Hát bizony, ebben a korban, amiben az én tanítványaim vannak, már kissé nehezebben fog az ész. A felnőttek számtalan gondjával van tele a fejük. De az olvasás még mindig könnyebben megy, mint az írás. Nehéz már a kéz. Mert, úgy-e bár: az analfabéták majd mindnyájan a szegényebb néposztályból kerülnek ki és fizikai munkából, szorosan véve a két kerülő munkájából élnek. Szorgalomra pedig dehogyan kell ezeket inteni, kérem! Bár gyerekkorukban lettek volna ilyen szorgalmasak.

A „bundás hölgy” szintén gyorsan s talán sietve tanul. Sietnie kell. Örökséghez jutott hirtelen; az örökség révén völegényhez, még pedig amerikaihoz. Meg is esküdtek itthon, most az ura után kellene mennie, de nem kapta meg az amerikai vizumot, mert kitént, hogy írástudatlan.

Derék, vállas, huszonöt év körüli, okos szemű fiatalember ül a leghátulsó sorban, szerényen meghűződva. Gyári munkás. Egész napja nehéz, fárasztó munkával telik, de azért, amint szűkös falatját lenyelte, ide siet, hogy pótolja azt, amit a szülői hanyagság vagy a sors mostohasága ezideig megvont tőle.

Hús nagy, drága gyermek. Ülnek a padban, görnyedten a fehér irkálap fölé hajolnak és gyengülő szemmel és ormótlan, kidolgozott, nehézmögű kézzel róják a betűket. Láthatóan kínlódnak, de örömsugarak cikáznak fel mégis a barázdás homlokok alól. Nem csoda, hiszen minden leírt sorral egy-egy súlyos kárpit hull le előttük, hogy egyre mélyebben láthassanak az élet leghatalmasabb titkába — a tudás mélyére.

Egy-egy öreg gyerek havas feje köré aurorát rajzol a villanylámpa fénye.

K. L.

Sz. J. 46 éves vasmunkás és P. J.-né 52 éves asszony olvasnak az abc-és könyvből

LEGJOBB SZEGEDI SZAKÁCSKÖNYV

újból kapható.

Összeállította:

M. KRASZNAI ELZA.

Ára 2 pengő 90 fillér.

Portó külön 50 fillér.

Megrendelhető: **DÉLIBÁB** kiadó-hivatalában, Budapest, V.I. ker., Dohány ucca 12

Színészek Otthon

Petrácss Sári autó-túrára indul

Petrácss Sári otthon

KÉT HATÁSOS BÜVÉSZMUTATVÁNY

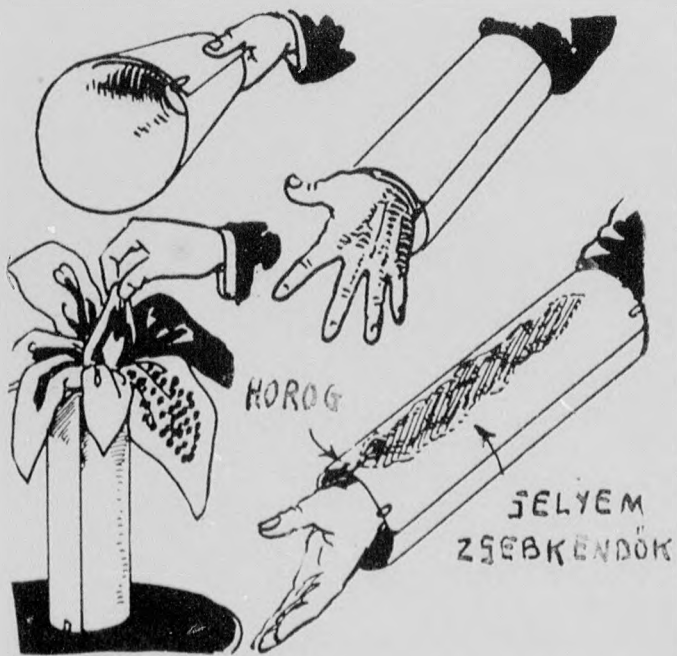
I.
A bűvész fél iv nagyságú, középerős fehér kartonlapot vesz elő és azt mindkét oldaláról bemutatja a közönségnek, hogy meggyőződhetnek arról, miszerint az egy egészen közönséges, rendes kartonlap, amely semmiképpen sincs preparálva.

A vizsgálódás befejezése után a bűvész összegöngyöli a kartonlapot és úgynevezett iratkapcsokkal összeerősíti, úgyhogy olyan kályhacső alakú

henger lesz belőle, melynek alsó és felső vége egyaránt nyitott. E hengert is alaposan megvizsgálhatja a nézőkkel, majd annak bizonyítására, hogy valóban teljesen üres, keresztül dugja rajta az egész karját úgy, hogy a kartónhenger, mintha valami rendkívül hosszú kezélő lenne, könyökig betakarja a bűvész alkarját és csak a kezefeje mered elő alulról.

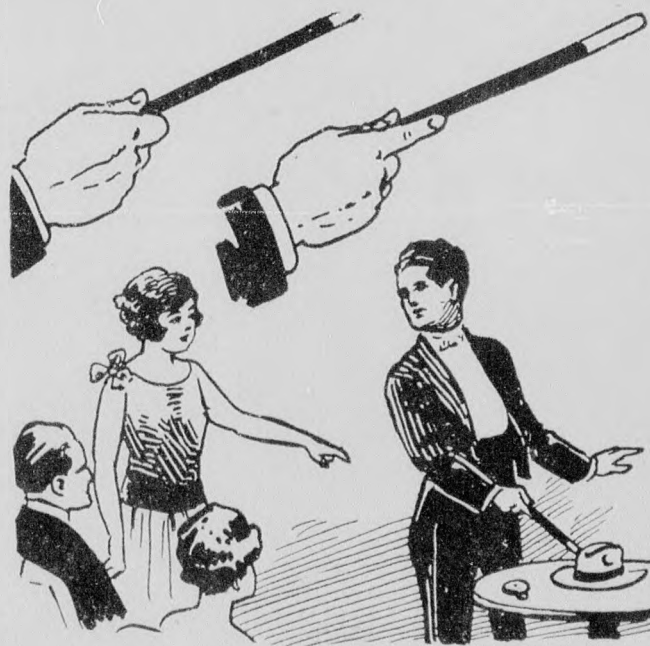
Ezután a bűvész leveszi a kartónhengert és óvatosan egy kis asztalkára helyezi, majd kabátja és inge ujját egészen könyökig feltűri, majd meztelen kézzel belenyúl a kartónhengerbe és abból egy másután egy egész csomó szebbnél-szebb selyemzsebkendőt és kendőt varázsol elő. Majd a végén újra szétbontja és kitekinti az üres kartonlapot.

A rendkívül meglepő és hatásos mutatványnak a titka igen egyszerű és ezzel együtt jár az is, hogy egy-kétszeri próbálkozás után bárki könnyen elvégezheti. Nem kell hozzá egyéb, mint a már említett kartonlap, két-három iratkapcsoló, egy csomó színes selyemkendő és egy kis kampó.

A kartónhengerből elővarázsol selyemkendők trükkje

A selyemkendőket egyik végüknél fogva egy szál cérnával összetűzi az ember, a cérna végére rákötö a kis kampót és az egészet elrejt a kabátujjába olyan módon, hogy abból csak a kampó áll ki, de az is olyan kicsiny, hogy a közönség észre nem veheti. Amikor a kartónhengeren a bűvész keresztüldugja a karját, a kampót észrevétlenül beakasztja a henger alsó részébe, úgyhogy amikor a hengerből a karját kivesszi, a kampóhoz kötött selyemkendők kihúzódnak a kabát ujjából és a kartónhengerben maradnak, amelyből azután a bűvész egyenként elővarázsolja őket.

A telepátikus móka magyarázata

II.

Telepathikus móka.

Könnyű mutatvány, nem kell hozzá egyéb, mint a bűvész, egy kis varázspálcika és egy médium, akivel a bűvész már jóelőre összebeszélt. Egy kis hókusz-pókusz után a médiumot kiküldik a szobából és egy vagy két ellenőrző tanu kíséretében kívül várakozik addig, amíg újra be nem hívják. Az ellenőrzők arra vigyáznak, hogy a médium ne láthassa vagy hallja, hogy benn a szobában mi történik. A bűvész felszólítja a társaság tagjait, hogy állapodjanak meg valamilyen a szobában levő tárgyban és azt érintse meg a társaság egyik tagja. Amikor ez megtörtént, akkor behívják a médiumot, akinek fogalma sem lehet arról, hogy benn a szobában mi történt. A bűvész rá sem néz, nem is szól hozzá, csak a bűvészboltjával

sorra rámutat a szobában levő különböző tárgyakra. A médium egy ideig tagadó fejmozdulatokkal jelez, de amikor a bűvész varázspálcikájával arra a tárgyra mutat vagy azt érinti, amelyikre nézve a társaság megállapodott, akkor kijelenti, hogy ez a tárgy volt, amelyet kiválasztottak és ez volt az, amelyiket megérintettek.

A mutatványt akárhányszor megismétlik, mert a bűvész, amikor az igazi tárgyra mutat, akkor jelt ad, amelyet a közönség nem, de a médium annál könnyebben észrevesz. A varázspálcika fogási módja adja meg a jelt a médiumnak. Ha a bűvész úgy fogja a pálcát, hogy a hüvelykujján kívül minden ujját be van hajtva, akkor a médium tagadóan int, de ha a bűvész kinyújtott mutatóujjal tartja a pálcát, akkor a médium tudja, hogy most a kiválasztott tárgyra mutat.

Emil Jannings BOLDOG, DE HAZA VÁGYIK

Los Angeles, 1927 december.

Odaát Európában — úgy hallom — fáznak az emberek, fáznak és fagyoskodnak. Amikor erre gondolkodom éppen Beverly Hills felé sétálok. Nem

ezertornyú középkori várkastély bukkan ki a fák lombjai közül.

Számlálom a lépteimet és az ezerháromszáznegyvenkettedik lépés után

Jannings evezőtréningje villája terraszán

akarom elhinni, hogy az európai hírek igazak legyenek, mert egy öregúr jön éppen szemben velem, aki egyik zsebkezdőt a másik után használja el a verejtéktől gyöngyöző homlokán. Beverly Hills a világ legszebb paradicsoma. Itt örökké zöldelnek a fák és örökké süt a nap.

A csendes utak mentén, kis kertek, hatalmas parkok közepén csodálatos épületek húzódnak meg. Itt egy mór-stílusú palota, amott egy ausztráliai bungalow, mellette egy mexikói kastély és a látóhatáron, a magasban egy

— így igazítottak útba — elem tűnik egy hófehér főúri ház: Emil Jannings, a világhírű német filmszínész hollywoodi lakóhelye.

Amikor Jannings ezt a házat kiválasztotta, megint tanujelét adta kifinomult ízlésének, mert ez az épület egyike a legszebb palotáknak Beverly Hillsben.

Csőngetek.

És a következő pillanatban két hatalmas juhászkutya ugrik elő a bokrok alól és a kapunak ront.

Jannings és felesége, Gussy Holl

Jannings villája Beverly Hills-en

— Csend, Cézár! Vissza, Hektor! — hallok most egy ismerős hangot, egy másodperc múlva előkerül Emil Jannings is. Eppen olyan, mint amikor utoljára, Berlinben találkoztam vele, csak az arca lett barnább.

Barátságosan mosolyog, ideális házigazda és barátságossága — úgy látszik — átragad hűsége házőrzőire is, mert a két kutya most már vidáman csóválja a farkát, bár Hektor még mindig gyanakvó és félszemével rám pislog.

Fent valahol ablak nyílik és egy csengő, nevetős női hang szól rám:

— Hohó, régi ismerős, rögtön jövök...

Janningsné, a kedves szép asszony néhány perc múlva szinte versenyzik a férjével a figyelmességben.

A pálmák alatt, a hűvösben, egy kerek asztal mellé telepedünk. Egy ideig csend van közöttünk, majd hirtelen Jannings töri meg a csendet:

— Tudom, hogy most mire gondolsz... jó müncheni sört szeretnél inni... Hidd el, hogy én is, de nem lehet... Itt nincs szeszesital, mert alkoholtilalom van, amit különösen az idegenek tartanak be...

Tapsol és néhány pillanat múlva egy fekete szolgálo egy hatalmas üveg szódavizet teremt az asztalra.

Berlin... Németország... Film...

Ezek a szavak ezer-szer ismétlődnek a beszélgetésünkben.

— Mit is mondjak neked? — mondja nevetve Jannings. — Boldog vagyok, mert dolgozhatom, mert megértő emberekkel kerültem össze, akik nemcsak meghallgatnak, hanem úgy is tesznek, ahogy én akarom. Itt mindenki valami újat akar tanulni és szerényen elhallgatják azt, hogy ők is tudnak olyasmit, amit mi tanulhatunk meg tőlük.

— Hogy miben különbözik az amerikai film az európaiától?... Erre a kérdésre igen egyszerű válaszolni. Az első különbség a pénz... Itt mindig mindenre van pénz. Nem takarékoskodnak, ha olyan valamiről van szó, amivel érdekesebbé, szebbé, jobbá lehet tenni a filmet. A második különbség a tempó... Itt mindent örült tempóban csinálnak. Ha valakinek este tíz órákor egy jó gondolata tá-

mad és ezt a gondolatot közli az illetékesekkel, másnap a legnagyobb meglepetésére azt látja, hogy a gondolat valóra vált és reggel nyolc órákor már nyélbeütötték az üzletet. Nincs ankétozás, ülésezés, tárgyalás, nem futkosnak tőke után. Legfeljebb egy táviratba kerül az egész és máris megindul a munka...

Hárompernyi csönd és azután:

— Tudom, hogy otthon nagyon várnak rám, szeretnének már látni a barátaim, de egyelőre nem mehetek, mert ideköt a szerződéseim, de különben is nagy kedvvel dolgozom itt... Hogy mikor megyek haza? Nem tudom... De lehet, hogy tavasszal hazalátogatok egy-két hétre... Sajnos, a barátaim egyelőre csak a filmen láthatnak és mivel mostanában nagy kedvvel dolgozom, azt hiszem, hogy gyakran fognak viszontlátni a mozi-vásznon...

És beszél, mindig többet és kedvesebben beszél. Hangja néha suttogássá tompul, néha meg túlszáll a pálmákon, a fákon és kerteken. Úgy érzem, hazafelé száll, Berlin felé... mert akár mennyire is hangoztatja Jannings azt, hogy boldog és megelégedett, úgy érzem, hogy hangja nosztalgiával van tele és hazavágyik...

Este van, az árnyak megnőnek és Beverly Hillsen még nagyobb lesz a csend... (W. E.)

Jannings szerepet tanulmányoz

A Szegényház STARJAI

Nem ragyogó csillagok, akik tündökölnek, vakítanak napjaink szürke egén. Szürkék ők maguk is; szürkék és kopottak. De azért a környezetből, amelyben élnek, kicsillognak, ha nem is egyéniségükkel, de sorsuk rend-

tűnő egy nyúlánk, pápaszemes, hetven év körüli úriasszony. Finom vonású arcán rezignáció ömlik el, fekete báronyruhában, fehér csipkével díszítve meglevénedett Jókai rege. Nagyváradon egykor irodalmi központ volt

Erdélyiné, Mikés Róza író

kívüliségeivel, élettörténetükkel, amely oly furán és rikítóan ellentétes mai helyzetükkel, hogy egy régi, lekopadozott falú épületre gondol az ember, valami úrilakra, amelynek a tetőzete holmi sajtokra emlékeztet, amelynek parkja is elhanyagolt, kúsza bokrok halmaza már csak, de benn, hátul mélyen csillogva áll a fehér márvány szökőkút és diadalmos ívben ontja magából az ezüst vízkévéket, gondtalanul, játékosan, mint egykoron az úrilak és gazdája szebb napjaiban.

Magasan, büszkén, mint emek a szökőkútnak árja, szikrázva szökell a magasba azoknak az embereknek a multja is, akiknek a jelene egy komor szóban összefoglalva — a szegényház. Mi nem látjuk értelmét ennek a pazar pompának, amely olyan függetlenül a jelentől hatástalan háttérként áll mögöttük, de ők, akiknek a megfutott pályáiv legalsó, befejező pontján túl semmi sem int a cél bíborzászlájával többé, ők, anélkül, hogy megfordulnának, folytonosan látják a háttérképét: a nagyszerű multat és gyönyörűséggel érzik lelkükig ható hatásait.

Négyen vannak mindössze, de egyik különösebb sors, végzettségűbb a másiknál. A nyomorúság diszvirágai.

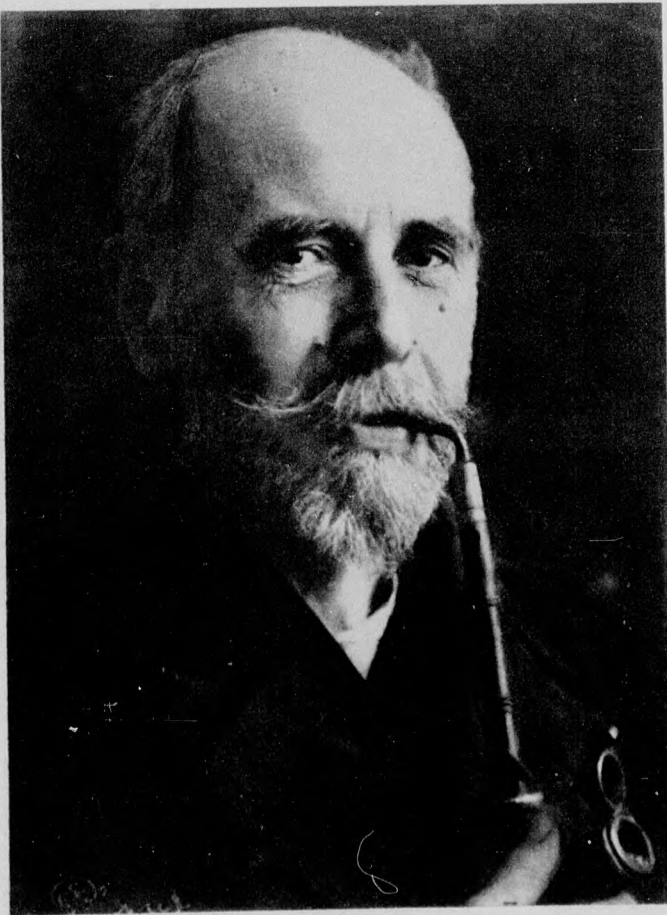
A női osztályon külsejében is fel-

lőnek a hölgynek, Erdélyiné Mikés Rózának a szalónja. Kedvelt írónője volt korának. Először a váradi lapokba írogatott, majd az akkori jobb fővárosi lapoknak is állandó irodalmi munkatársa lett: így elbeszéléseit és regényeit rendszeresen közölték a „Lányok Lapja”, a „Hasznos Mulattató”, a „Fővárosi lapok”, a „Szalón” című előkelő revű és még számos hetilap és folyóirat. Több elbeszéléskötete és regénye nagy elterjedtségnek örvendett. Példa erre „A holt szív” című regénye, melyet Gödöllőn Erzsébet királyné is felolvastatott magának, (meghallván érdekes témáját) Rónay Jácint püspökkel és ennek útján elismerését és tetszését közölte is a szerzővel.

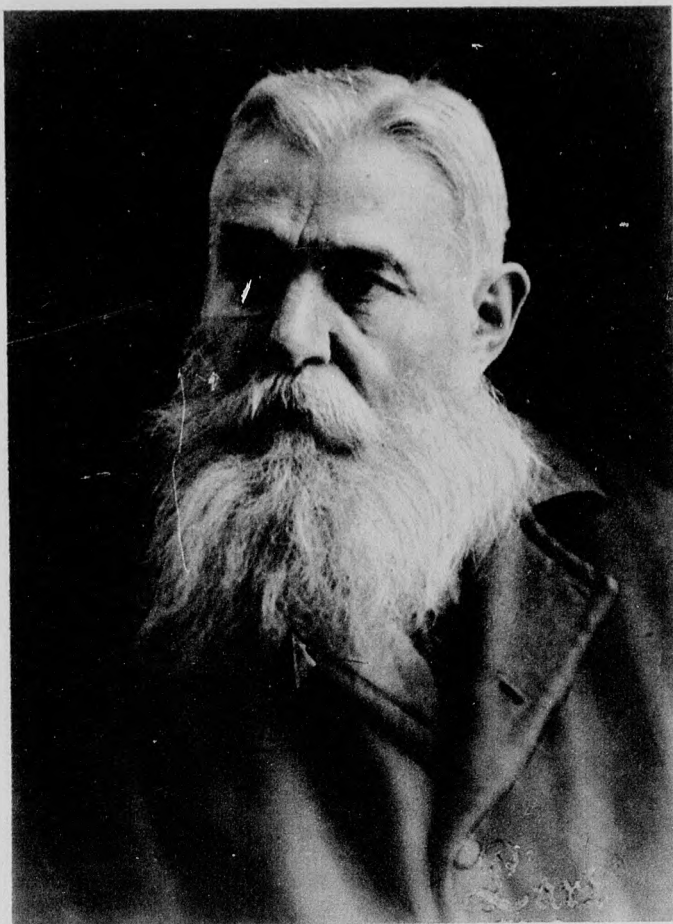
— Ez az írónő ismeri a nők lelki-világát! — kiáltott fel egy ízben felolvasás közben a királyasszony, mint azt a püspök E. Mikés Rózának elbeszélte akkor, amikor a fel-

séges asszony által ajándékkal küldött briliáns mellűt átadták neki.

Nagyobb erdélyi színpadokon színdarabjait is játszották a szegényház híres lakójának az időben, amelyekről a fővárosi újságok is írtak kritikát. Ma is dolgozik, rövidebb hangulatképeket írogat néha önmaga és társnői szórakoztatására, csak azt sajnálja, hogy gyengülő szemei egyre jobban

kossuti és udvardi Kossuth Péter

Boross Gyula festőművész

megakadályozzák abban, hogy a mai irodalom természetét figyelemmel kísérhesse.

Most, a Kossuth-kultusz fellángolásának teljébe kissé diszharmonikusan csap belé felfedezésünk, amely a prófétalelkű magyar közeli rokonának a nyomára vezetett bennünket. Kossuth Lajos második fokú unokatestvére, Kossuth Péter is az „Erzsébet szeretetház” lakója. Percekig meghatva ülök vele szemben. Valami áhitatos szorongás hallgatásra kényszerít: Kossuth Lajos és Kossuth Péter között rendkívül nagy a hasonlatosság. Mikor arra kérjük, hogy áruljon el valamit a multjából, a fejét rázza.

— A Kossuth névnek tartozom azzal, hogy inkább némán tűrjek még akkor is, amikor kiabálnom kellene, minthogy azt a látszatot keltsem, mintha nevetem kirakati cégérnek vagy ugródeszkának akarnám felhasználni. Elég szerű adódott volna rá alkalom életemben és higgyék el, nem itt tartanék vénségemre, ha így akartam volna csinálni.

Lassanként megtudjuk tőle, hogy apja közalapítványi igazgató volt itt, Pesten. Hogy rokonságban van a nagy népvézérel, arról a Nemzeti Múzeumban a „Turul” című genealógiai folyóirat 1894-es évfolyamából, ahol le van vezetve a Kossuthok csa-

ládja, bárki meggyőződhetik. Az első Kossuthnak 1368-ban két fiúgyermek született és az egyiknek leszármazottai-ból született Kossuth Lajos, a másiktól Kossuth Péter. Neve elé is ugyanazokat a prédikátumokat: a „kossuti és udvardi” előneveket írja és a címerük is ugyanaz Nemesi oklevelét, a szűkös napok parancsára eladta Kossuth Péter a Nemzeti Múzeumnak. Bankhivatalnoknak akarta adni az apja, de már a katonaságtól kezdve a szociológiának szentelte idejét a Kossuth-nemzetség ez ifjú tagja. Sokat írt, hogy érvényesülhessen, de mivel protekciózni sehogy sem tudott, a pontot a szegényházzal tette munkásságára Kossuth Péter, akire egy sugár sem jut a nagy rokon glóriájából.

Kétágú, ősz szakállával tanulmányfőként hat az első pillanatban Boros Gyula festőművész. Valamikor — katalógusok tanuskodnak róla — jönevű, jólkereső ember volt, csak hogy a bohém életnek nem a takarékoskodás az alapja. Figurális festő volt, mestereinek Székely Bertalant és Gregus Jánost vallja. 1893—94-ben Roskovits Ignáccal együtt festette a józsefvárosi templom freskóit és néha Kammermayer polgármester és Gerlőczy alpolgármester szobája számára vele festették meg Ferenc József életnagyságú arcképét. Egyszer elhatározta, hogy többet esetet nem vesz a kezébe és így abba maradt az ígéretteljes pályafutás. És nem bánja. Hetvenéves vidám, pirosposztag férfi ma is, aki jóízűen átalussza hátralévő napjait.

— Pongrácz Margit bárónő vagyok — mutatkozik be egy egészséges, természetes nő. Megállunk. Valóban, egy bárónő itt, a szegénysorsúak utolírásokat szed elő és olvashatjuk belőlük, hogy Pongrácz Emil báró, volt budapesti közigazgatási bíró és Szent-Iványi Etelka csillagkeresztos hölgy gyermeke fekszik a menhely kórházi ágán. Féloldali szélütéssel, keresztképtelenül csak ez az út maradt számára. Apja korán elhalt, anyja szegénységben maradt, majd az is elhalt és ittmaradt egyetlen leányuk, saját maga erejére szorulva. Hivatalnok lett, úgy kereste a kenyerét, amíg a szerencsétlenség ágyba nem döntötte. Nem panaszkodhatna, sors-társai helyzetéhez viszonyítva kedvező helyzetben van, hisz azonkívül, hogy a rendes benti kosztot megkapja, gyakorta küldenek — névtelenül — arisztokrata családok enni-ivalót neki. Lehet vagy százkilos súlyú a baronessz.

Szegényház csillagai... milyen fakó már a fényetek. De hisz nem csoda: olyan borus az ég, lassan beborul... és ti is eltűntök a ragyogó magyar multtal... a feledésbe.

Kilótt nyilak vagytok, akik mielőtt a porba lankadnátok, a levegőzurt nézitek csak, amelyet szédületes iramban átszelegetek s megrészegülve a kristályos levegőtől nem látjátok a földet, a port, minden megfutott élet-pálya végcélját

Kósa Lajos.

Báró Pongrácz Margit

Egyiptomi Rendőrség

Szilaj beduinok, mindenre képes és minden sötét gaztetre azonnal hajlandó lakosok között állandóan rendet tartani — nem csekélység. Már pedig az egyiptomi rendőrségnek ez a dolga. Néhány évtizeddel ezelőtt

görbe handszárja. A gyilkost pedig elnyelte ezer apró uccájával a város vagy a környék száz és száz kilométeres körzetben elnyúló hatalmas homok-sivatagja. A rendőri nyomozás soká nem vezetett eredményre és csak szá-

Motorkerékpáros osztag

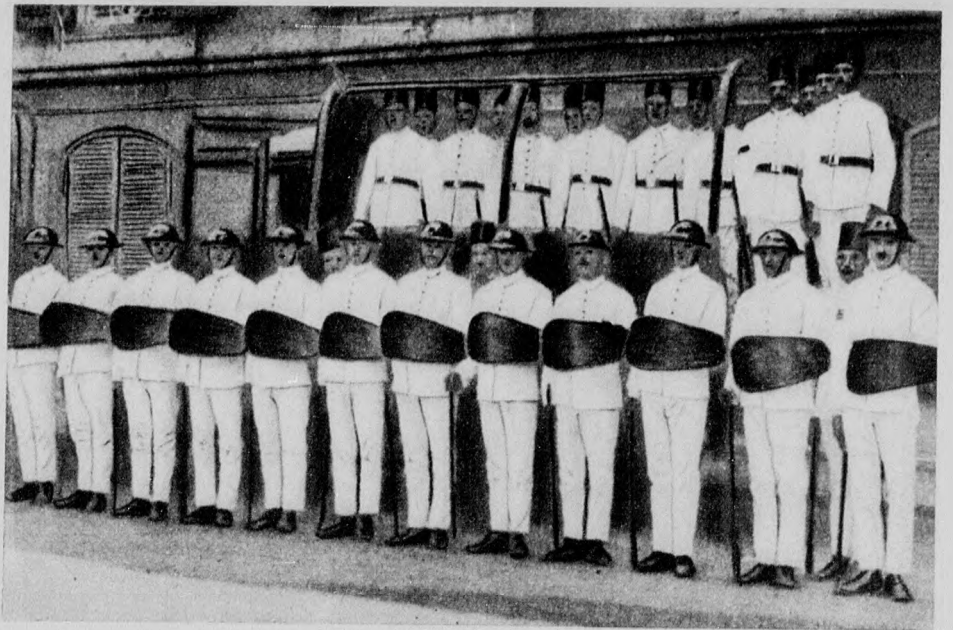
még burnuszos, tevéhaton lovagló néhány régifegyveres janicsár volt az, aki a közrendet képviselte és gyakorolta a fellahok földjén. Ma, amikor a technika ezermérföldes csizmával szalad, nehéz volna a mult eszközével és kereteivel dolgozni. Az emberek fantáziájában különben Egyiptom mint a romok és a mult festői maradványainak országa él, pedig ma ott egészen megváltozott a helyzet. Motorkerékpáros rendőrök száguldanak ellentétben a sivatag hajóinak hátán figyelő pusztázókkal és Kairó főuccáin fehérkesztyűs forgalmi rendőr igazgatja a metropolisok uccáit megszégyenítő vilamos- és autótábor.

Az egyiptomi rendőrség ma a művelt világ egyik legjobban megszervezett közigazgatási szerve, igaz, hogy sok víz lefolyt a Níluson, amíg elérkezett ez az idő, hogy a Szahara homokján a legmodernebb amerikai motorkerékpár nyergében ülő rendőr üldözi a menekülő gyilkost vagy betörőt. Az egyiptomi közbiztonsági állapotok hihetetlen módon megjavultak, amióta az egyiptomi rendőrséget európai mintára átszervezték. Míg azelőtt napirenden volt Kairó és a többi nagy egyiptomi város életében az, hogy a külvárosok sivataraiban reggelenként átvágott torkú halott arabokat találtak, akiket az éjszaka sötétjében elért a vérbosszú vagy a rablógyilkos

porodtak az ismeretlen rablógyilkosságok szomorú áldozatai.

Egyiptomnak ma körülbelül 15 millió lakosa van tizennégy tartományban és öt nagy városban. A rendőrség létszáma 14 ezer közlegényből, 300 altisztből és 700 tisztből áll. Ezek felelnek meg a mi városi rendőrségünknek. A vidéki közbiztonsági szolgálatot a tartományi csendőrség látja el 60 ezer emberrel és 175 tiszttel. A legérdekesebb osztaga a tartományi csendőrségnek a határőrség, amelynek tagjai tevéhaton látják el a szolgálatot.

Külön állam az államban, Egyiptomban Kairó, a főváros. Kairónak speciálisan képzett, külön rendőrsége van 4000 emberrel, 125 altiszttel és 180 tiszttel. A tartományi csendőrség élén a mudir áll; ez körülbelül a mi országos főkapitányi rangunknak felel meg, főkapitányuk pedig a városi rendőrség vezetője: a mohafir. Az angol katonaság egyenruhájához hasonló uniformist és vörös fezt viselnek az egyiptomi rendőrség tagjai, kivételesen a fentebb említett határrendőrség legénye képez, akik a trópusi vidékeken az éghajlathoz és a Szahara homokjához leginkább megfelelő burnuszt viselik. Az egyes vidéki és városi rendőrállomásokot távról és telefonon köti össze, hogy a menekülő bűnözők elfogatására az összes technikai berendezések segítségével legyenek. Külön speciális he-

Acélsisakkal és páncéllal felszerelt rendőrosztag

rendezésű ügynevezett nyomozóirodát létesítettek 1925-ben Kairóban a német detektívtestület vezetőjének útmutatása szerint, amelynek külön ujjlenyomatosztálya van. És a kairói rendőrfőnökség vezette be először Amerika után azt a nyomozási és kriminológiai újdonságot, hogy a bűnözőnek nemcsak a kézüjjairól, hanem a lábujjairól is lenyomatokat vesznek.

Az egyiptomi városokban igen gyakoriak az uccái zavargások, mikor is a felzigatott tömeg vakon rohan végig az uccákon és sétromból mindent, ami csak útjába kerül. Még csak néhány évvel ezelőtt is tehetetlenül állt szembe a kivézenyelt

rendőrség segítségére és a rend helyreállítására nem katonaságot vezényelnek ki ágyúkkal és gépfegyverekkel, hanem értesítik a szintén teljesen európai mintára átszervezett tűzoltóságot, amely motoros feskendőivel percek alatt a helyszínre érkezik és vajjon ki tud ellenállani a rázúduló hatalmas víztömegeknek? Egyiptomban így oldják meg igen szellemesen a tüntetések problémáját, amely pedig az európai rendőrségeknek annyi gondot okoz.

Speciális és sok munkát igénylő osztaga az egyiptomi rendőrségnek a kémeket nyilvántartó és kémelhárító

Elfogott bűnösök kihallgatása

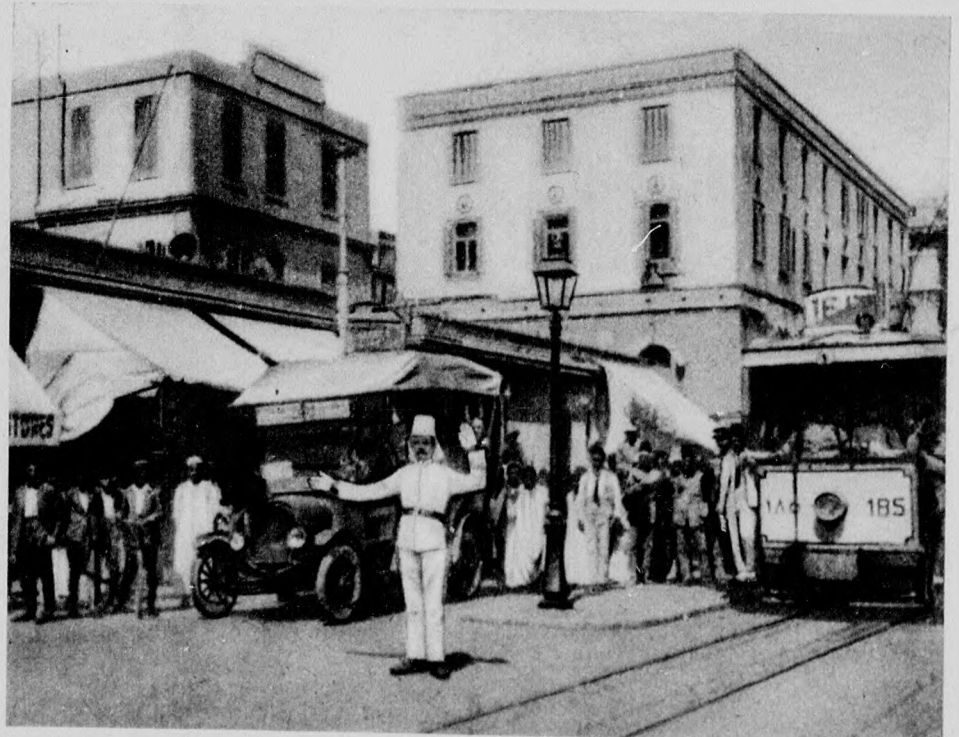
rendőrség a tüntetőket, akik hatalmas közport indítottak feljük. És mivel az amúgy is túlfűtött egyiptomi belpolitikai hangulatnak csak egyszikra kell, hogy lángba boruljon és a polgárháború rettenetes örvényébe sodródjék, az egész ország, a rendőrség kerülni akart minden összeütközést és a legénységnek kerekén megtiltották, hogy a forrongó tömeggel szemben fegyverét használja így azután a tüntető tömeg útját nemcsak bezúzott kirakattáblák, kifosztott üzletek és szétrombolt épületek jelezték, hanem a közáportól nem egyszer súlyosan megsebesült rendőrök is tanuskodtak a tüntetés tényéről. Most azután uccái tüntetések esetén úgy segítenek a dolgon, hogy a rendőrökre speciális, vastagon vattázott, fej- és bokavédővel ellátott egyenruhát adnak acélsisakkal, hogy a rendőrök ezzel felfegyverkezve békesen oszlatkassák fel az uccái zavargó tömegeket. És ha a forrongások nagyobb arányokat öltenek, úgy a szo-

osztag, amely az egyiptomi városokban igen nagy számban található gyanus megbízatású külföldi elemek és a bennszülött arab törzsek rendszeren fosztogató törekvésű megbízottainak ellenőrzése és munkájuk meg-
hiúsítása.

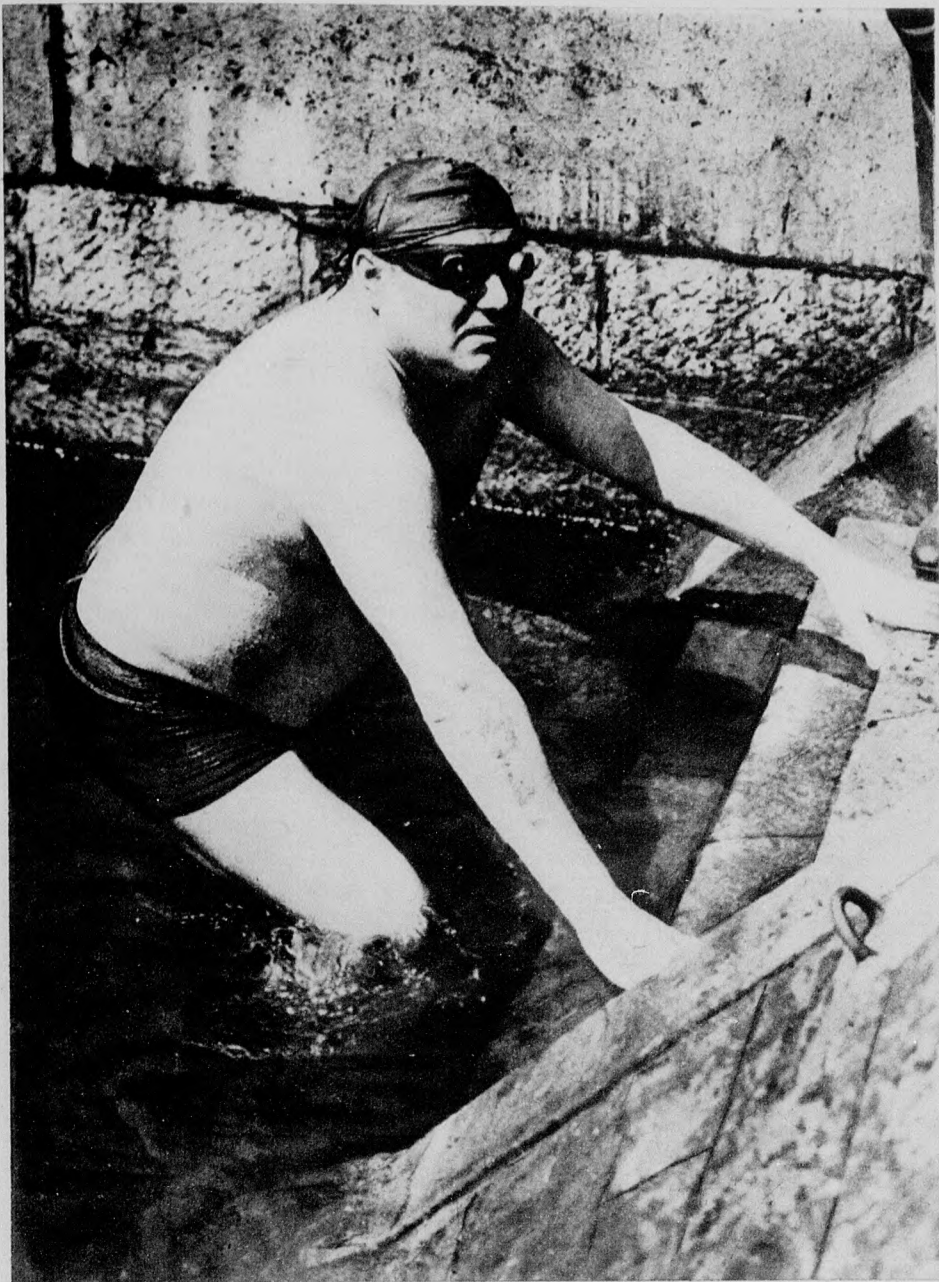
Ha még azt is elmondjuk, hogy néhány esztendő óta rendes bűnügyi nyilvántartó működik az egyiptomi rendőrség segítségével, amellyel percek alatt megállapítható bárkinek is az előélete, azt hisszük, teljes képet alkothatnak maguknak a „Déliab” olvasói Egyiptomnak, ennek a különös, távoli országnak rendőrségéről.

Lovastított lándzsás rendőrök

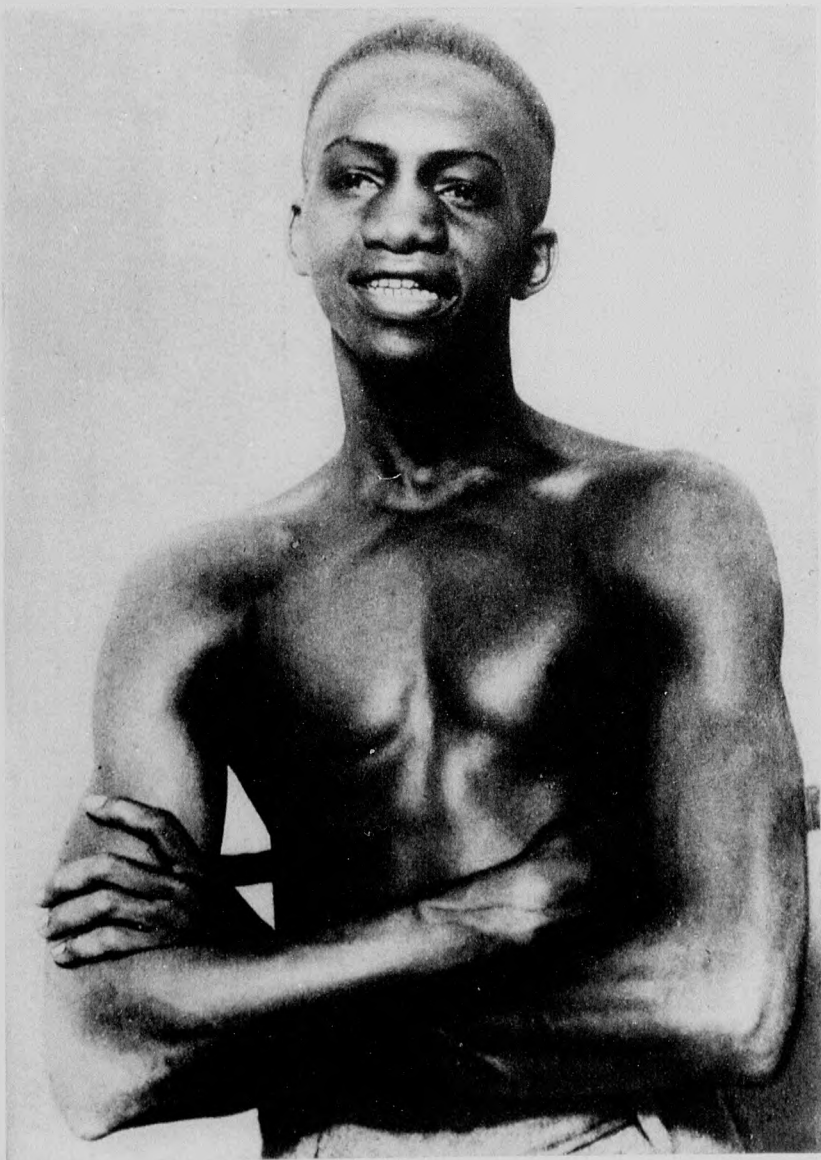
A Jeherruhás forgalmi rendőr

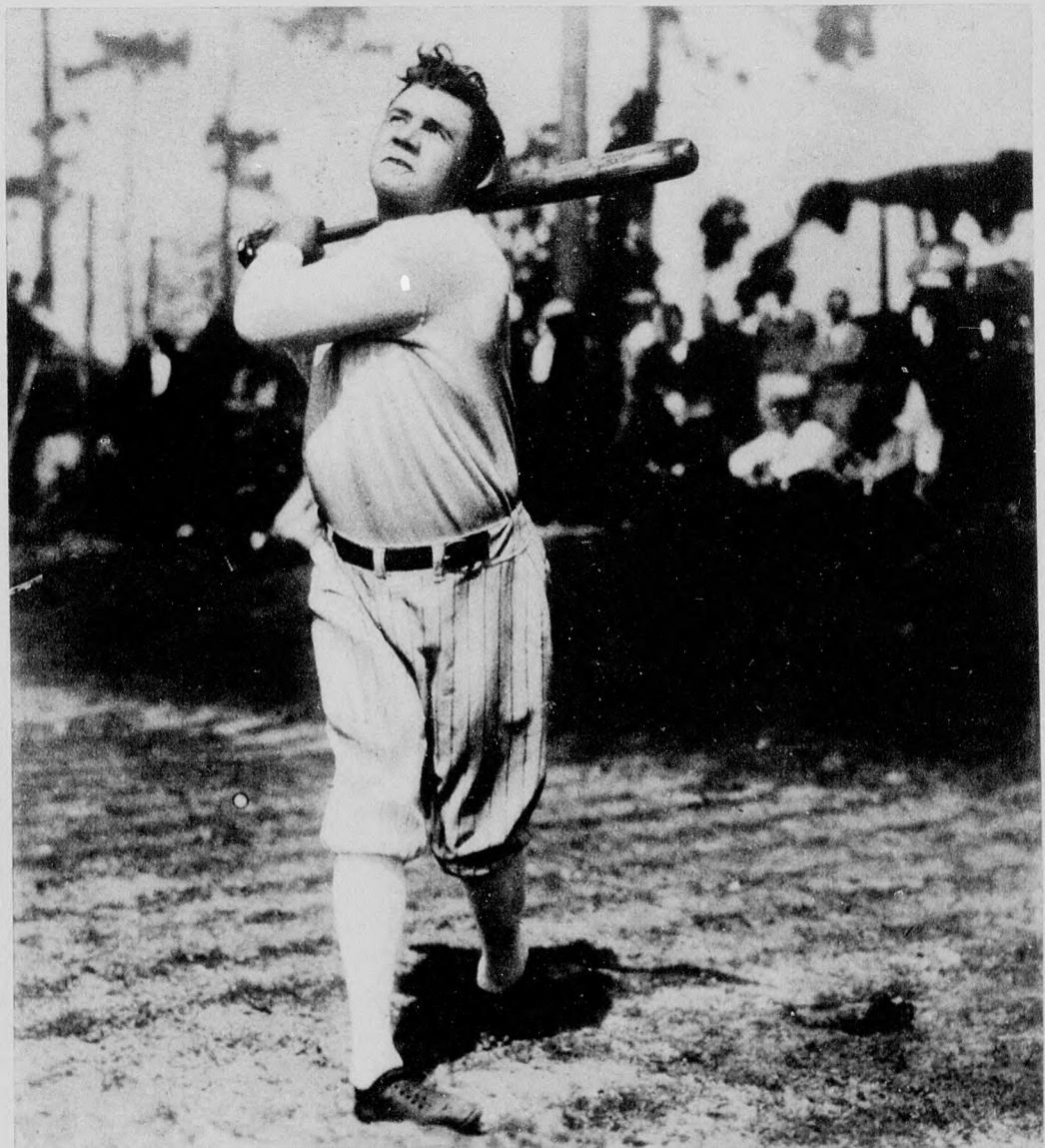
Nichel, a francia csatorna-úszó jéghideg vízben is folytatja tréningjét

Suzanne Lenglen, a profivá lett francia bajnoknő téli tréningje Vincent Richards-szel

Al Brown, a legújabb néger boxfenomén

Babe Ruth évente 100.000 dollárt keres mint base-ball játékos

Az Ugrás

Köztudomású, hogy az ugrás egyike a legrégebbi testgyakorlatoknak. Jelentős szerepet vitt már az ókor olimpiai játékaiban. És a régi németeknél gazdagon megjutalmazták azt a legényt, aki megcsinálta a „királyugrást”:

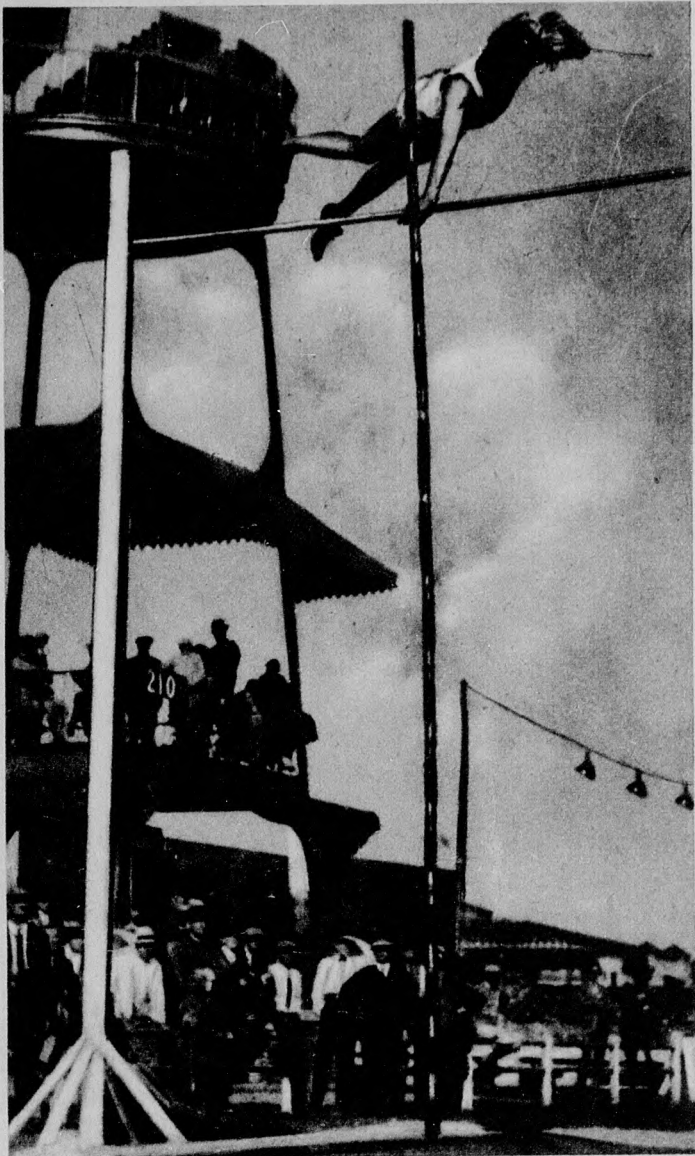
mert csakis ennek a segítségével végezhetők el olyan ugrásbravúrok, amelyekről itt a Délbáb képei beszámolnak.

Mint minden produkciónak, az ugrásnak is megvannak a maga mártírjai. Vannak még olyanok, akik emlékeznek arra a háborúelőtti pesti eseményre, amelynek áldozata egy Csipcsala nevű szabósegéd, aki fogadásból vállalkozott arra, hogy a

megvannak a többi nagy metropolisok halálos áldozatai is, akik a newyorki Brooklyn-hidról, vagy London Waterloo hidjáról ugrottak a folyamba és nem tértek többé soha vissza. Éppen úgy, mint ahogy a bravúros sport áldozata lett Webb kapitány, aki az első átúszója volt a La Manche csatornának és aki ott veszett, amikor a Niagara víz-esés átúszását kísérelte meg.

Mint a sport minden ága, úgy az ugrás is nagy fejlődésen megy keresztül. Húsz esztendővel ezelőtt világszenzációként hatott,

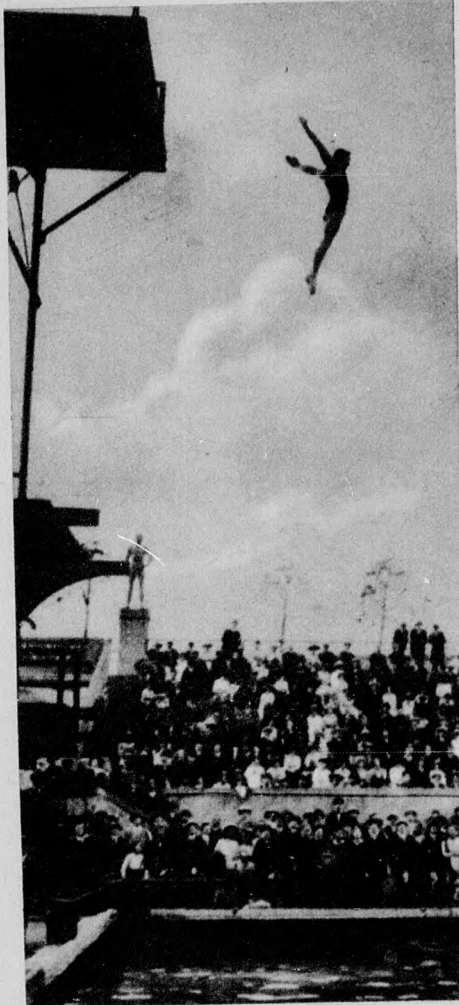
magasabb emeletéről. Ugyanakkor, amikor az amerikai Francis Moquin 35 méter magas toronyból ugrik a vízbe vagy amikor a fiatal angol úszóbajnok: Miss Belle White a 25 méter magas Saddle Rock teletjéről ugrik a csator-

Hubbard a távolugrás világrekordere

átugrott öt egymás mellé állított lovat. A sportszerű és állandó ugrásnál azonban nemcsak nyers fizikai erőre és rugalmas izmokra van szükség, hanem okos és céltudatos tréningre is,

Ferenc József-híd turulmadaráról fejest ugrik a Dunába. Csipcsala nagy nézőközönség előtt tényleg le is ugrott és a Duna hullámai között lelte halálát. A nagy ugrás megölte. Ugyanígy

Haus Luber műugró bajnok

lágót látnak, nem ugrotta-e meg már valaki a nyolc métert is?

Még érdekesebb multja van a rúdugrásnak. Az 1896-iki athéni olimpián az amerikai Hoyt 3-30 méteres magasugrásával állította fel az első világrekordot, harminc esztendővel később a norvég Charles Hoff 4.25 métert ugrik és amikor már azt hittük, hogy ezt az akrobatamutatványt is sokkal nagyszerűbb sportteljesítményt tényleg senki nem tudja túlszárnyalni, érkezik a híre egy északamerikai diák: Carr 4-27 méteres rúdugrásának, amelyet már csak három centiméter választ el a 4-30 métertől. Az ember joggal hihetné, hogy ezek a rekorderek azért voltak képesek csak ilyen teljesítmények elvégzésére, mert már kora ifjúságuk óta ezt gyakorolják és kizárólag csak a sport ezen ágában képezték rendszeres tréninggel magukat. Ezzel szemben a norvég ugróbajnok: Hoffról köztudomású, hogy éppen olyan bravúros távolugró és futó, mint amilyen nagyszerű rúdugró. A sportsokoldalúságban azonban mégis csak az amerikai H. M. Osborne viszi el a pálmát, aki nemcsak az magasugrás olimpiai bajnoka, hanem úgyszólván a sport minden ágában jelentős eredményeket tud felmutatni.

A legnagyobb színjátéknál is szebb látvány a műugrás. Hans Luber, a világbajnok Skandináviában nem egyszer 20 méternél is magasabb víztoronyból ugrik a tengerbe. A műugrásnál azonban nemcsak kitűnő úszónak kell lenni, hanem ehhez a produkcióhoz nagy adag bátorság is szükséges. Hiszen a legtöbb ember megszédül már akkor is, ha csak letekint egy hatemeletes bérház leg-

Hoff norvég rúdugró világrekorder

nába, mint azt az 1926-os Torquay-i versenyeken megtette.

De nemcsak az emberek, hanem a kutyák és a lovak között is akadnak mesteri ugrók. A nemes paripa nem ismer magas akadályt akkor, ha lovasa annak átugrására ösztökéli. A legjobban ugró ló a nemzeti lovasversenyeken a legnagyobb könnyedséggel vette a 2 méternél is magasabb akadályokat; a világrekordot pedig egy francia ló tartja, amely 2-52 méteres akadályt ugrott át. Ez volt a legnagyobb akadály, az úgynevezett „Beechers-Brook”, mikor közvetlenül a nagy akadály után a versenyparipának egy igen mély és széles árkot is át kellett még ugrani.

A rendszeresen képzett rendőr-kutyák között akad olyan is, amelyik gazdája parancsára a 3 méternél is magasabb falat átugorja.

A nyugati államokban, úgy Magyarországon is rendőr-kutya iskolák vannak, ahol a dresszurára befogott állatok kiképzik a büntügyi nyomozásra és így legfőként a különböző magaságú akadályok átugrására.

Osborne a magasugrás olimpiai bajnoka

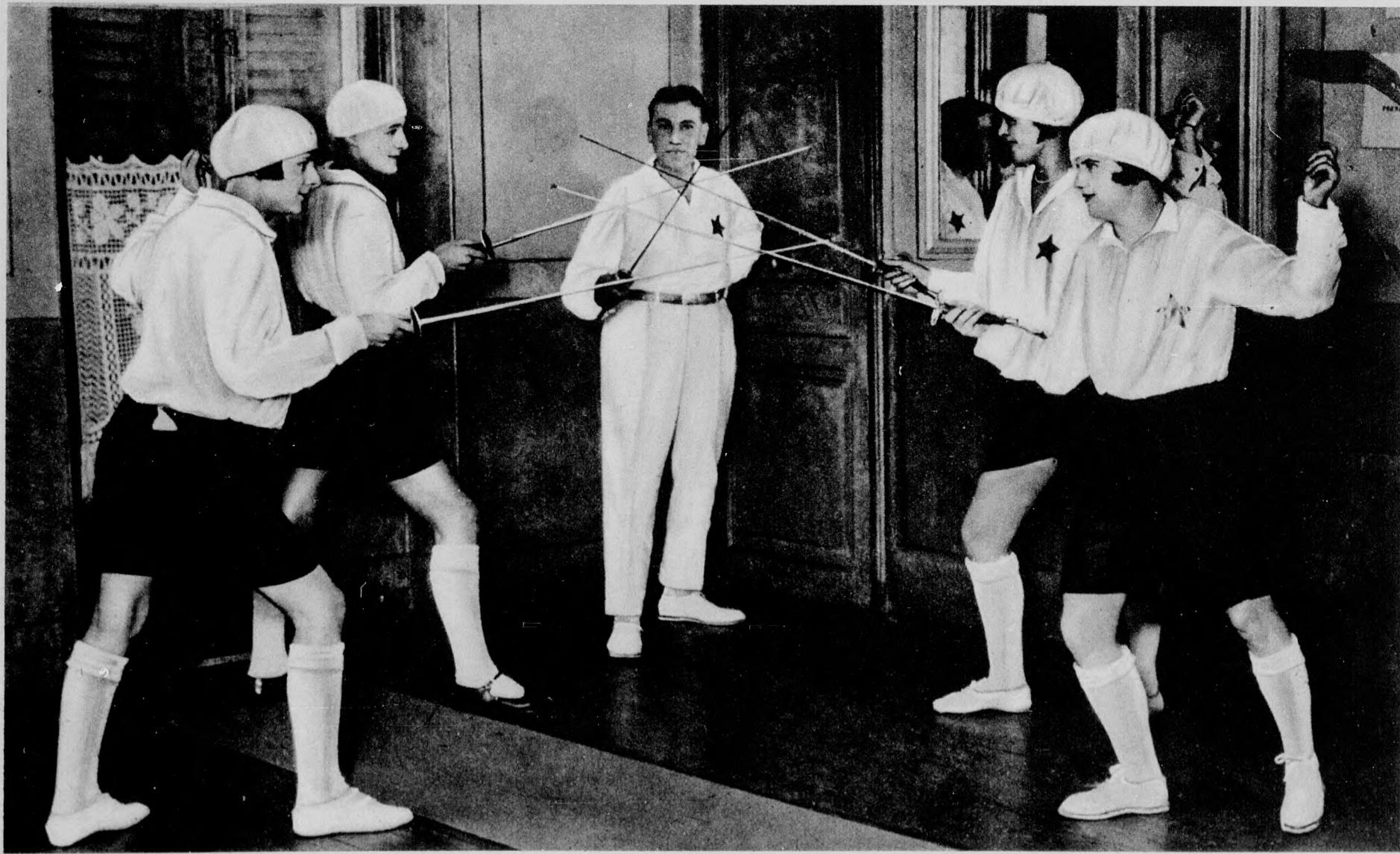
2 m. 30 cm.-es akadály ugratása

Loren Murchison, a világhírű amerikai sprinter vérmérgezés következtében elhunyt

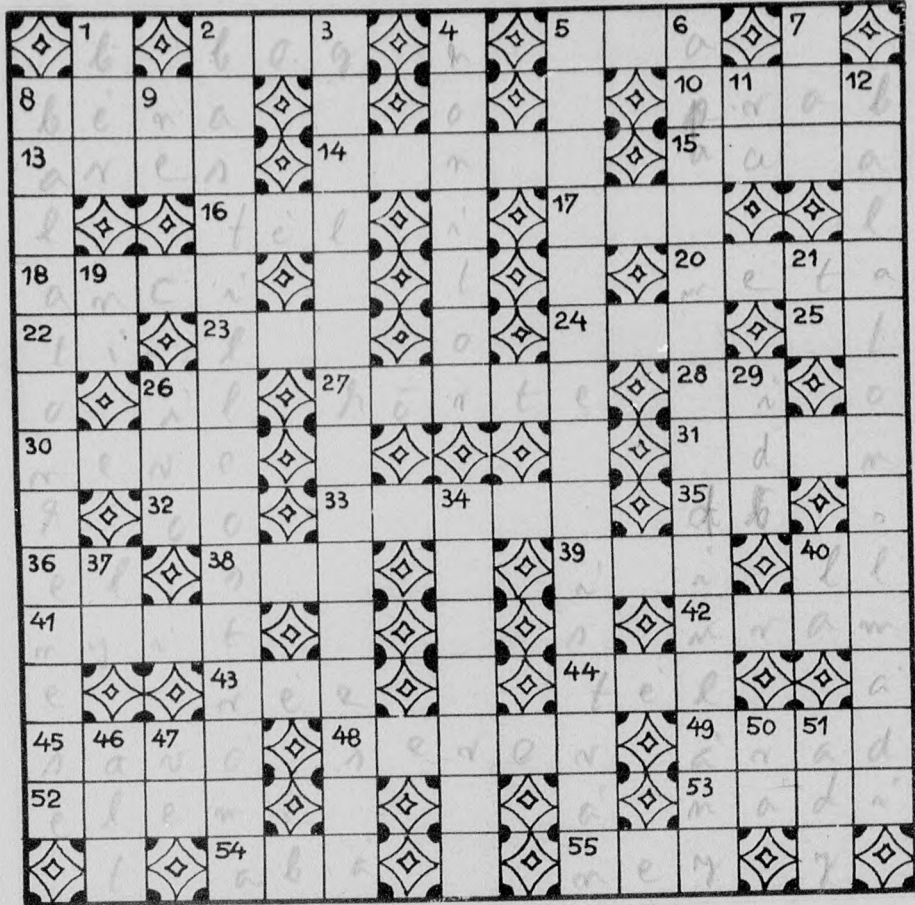
Rigoulot, francia bajnok 167,5 kilogramot emelt két kézzel és ezzel új világrekordot állított fel

Vívni tanulnak a párizsi midinettek. Egyik világhírű párizsi szabó cég, női alkalmazottjai sportolását szíven viselve törvívásra oktatja az ott dolgozó midinetteket

1. sz. keresztrefjtvény

Készítette: Payper Lajos

Vízszintes sorok:

2. Máskép csomó
5. Ilyen madarak is repkednek a levegőben
8. Testi hibája van
10. Keleti nép
13. A görögök hadis-tene
14. Zenei műszó
15. Ilyen fa is van
16. Évszak
17. Senki... Verne-regény
18. Női név becézve
20. Ezt a labdajátékot játszották valamikor a fiúk
22. Személyes névmás
23. Fordítva: rag
24. Női név és hegy
25. Ilyen lapot ad át a pincér

Vízszintes sorok: 2. Fel 4. Élés 6. Ünnepi 8. Zay 9. Eb 11. At 14. Gem 16. Jézuska 21. Tak 23. Háromkirályok 25. Indo 26. No 27. De 29. Hidra 32. Pé 33. Szeretet 39. Es 37. Rákos 39. Ri 40. Eme 41. Sz. 42. Dos 43. Sip 44. Jó 46. Izzó 48. Noire 50. Ölel 52. Ost 53. Cukorka 54. Nyom 55. Sió 56. S. N. (Sas Náci) 57. Tr (Rt.) 58. T. C. 60. Alá 61. Inas 64. A cica 67. Borleves 70. Színes 73. Akali 74. Beri 75. Gnu 76. Jó 77. Seb 78. Nagy 80. Magasságos 83. Ad 84. Hód 85. Jászol 87. Apó 89. Csillagok 95. Csepel 96. Enek Függő-es sorok: 1. Pele 2. Fény 3. Lép 5. Steg 6. Úz

26. Francia névmás
27. Gyümölcs
28. Személyes névmás
30. Minden embernek van
31. Arab félsziget és város
32. Azonos magánhangzók
33. Kis külföldi mértekegység
35. Fokozat
36. Igeköző
38. Kötőszó
39. Becézett női név
40. Azonos mássalhangzók
41. Ige, a kereskedő teszi reggel
42. Férfit így szólítunk meg
43. Fém
44. U. a. mint 16. vízszintes
45. A vaj mellékképződése

48. Fordítva: szín (felesleges ékezet)
49. A Duna, ha megdagad
52. Alkotó részekre nem bontható
53. Ilyen veréb is van
54. Régi magyar király volt
55. ... Bernáth, elhalt magyar operaénekes

Függőleges sorok:

1. Ezért dolgozik a munkás
2. Ezzel az eseménnyel indult meg a nagy francia forradalom
3. Híres ifjúsági könyv címe
4. A folyami katonai hajókat így is hívják
7. Na 10. Betlehem 11. Ajándék 12. Térde 13. Ski 15. May 17. Zoo 18. Um 19. Sk. 20. Armece 22. Kond 23. Hi 24. Koresolya 28. Merino 30. Ite 31. Asz 32. Pásztorok 33. Ss. 34. Riport 35. Terra 37. Rózi 38. Ok 42. Diós 44. Jón 145. Alma 47. Tunney 49. Ika 51. Eol 53. Csillag 58. Tiz 59. Cei 62. Av (Va) 63. Sebes 65. Csinos 66. Angyal 67. Bal 68. Itajah 69. Sebaj 71. En 72. Sue 77. Ss. 79. Asz 81. Ad 82. Gágog 86. Hall 88. Pa 89. Cs 90. Se 91. Ip (Pi) 92. Le 93. Ké (Ék) 94. Te

PESTI HIRLAP

**Naponta
ingyen**
aktuális mélynyomásu
képes
műmelléklet

finom papiroson.

Példátlan
a világsajtó történetében.

Mesekönyvek

6—10 éves gyermekek számára.
Egy kötetára 1 pengő,
portó 20 fillér.

Závodszy Zoltán: A batunok földjén.
Schott Richard: Az őserdő cserkésze.
Henry Greville: Az árva.
Piroska Károly: Az őshazában
Gyula bácsi. Czizány Árpád: Csengő-bongó versikék.
F. H. Burnett: A kis lord
György Ilona: Csodavilág.
György Ilona: Mesekincstár.
Holló Sári: Árva Zsuzska
Kanizsai Ferenc: Pocok Palkó története.
Kozma Imre: Kisemberek mesekönyve.
Krudy Gyula: A legszebb mesekönyv.
Krudy Gyula: Fejedelem szolgálja.
Londesz Fek: Tündérországbán.

Megrendelhető

Déliab

kiadóhivatalában, BUDAPEST,
VII. kerület, Dohány uca 12.

Itt felsorolunk 3 rendkívül érdekes, izléseken bekötött művet.

1. Ford Allen Olivér: **Az aranyváros titka.** ára P 1.—
2. Eduárd Rod: **A vérpad lépesőjén.** ára P —80
3. Lewis Wallace: **Ben hur.** ára P 2.—

Egy-egy kötet portódíja 20 fillér. Ha mind a 3 kötetet megrendeli P 3:80, úgy bérmentve küldjük. Ha utánvétellel rendel, 40 fillérrel drágább, mert ennyit számít fel a posta.

Megrendelhető a

Déliab kiadóhivatalában,
Budapest, VII. kerület, Dohány uca 12

BÉLYEGALBUM

előrajzolt ábrával elsőrangú segítsége a kezdő gyűjtőknek. Ára 1 pengő, portó 20 fillér. Megrendelhető a

Déliab kiadóhivatalában,
Budapest, VII. kerület, Dohány uca 12

Szemes ember nyolcvan tréfája

Írta: SZENES BÉLA

Ára: 90 fillér.

Az összeg előzetes beküldése mellett megrendelhető a DÉLIBÁB kiadóhivatalában, Budapest, Dohány uca 12 sz.

Szönyegszövőszékek

tiszta újak, alig használtak, olosón eladók

A szövőszékek méretei a következők: 315 cm. és 320 cm. — Bővebb felvilágosítás Délibáb kiadóhivatalában VII., Dohány u. 12, szerezhető be

BÜVÉSZET

Villmann Hermann tanár Harms stb. után. Négy száz rajzzal ellátott, több mint száz mutatványt tartalmaz. Ára 4 pengő, portó 50 fillér. Megrendelhető a

Déliab kiadóhivatalában,
Budapest, VII. kerület, Dohány uca 12

Előfizetési ár:

¼ évre 2 pengő 40 fillér, ½ évre 4 pengő 80 fillér.
Ausztriában példányonként 50 Groschen

Felölös szerkesztő és kiadó: TOLNAI SIMON
Kiadótulajdonos: TOLNAI NYOMDAI MŰ-
INTÉZET ÉS KIADÓVÁLLALAT RT

Az érzékeny bőrt

„4711”-es zsírmeszes matt-krémmel kell ápolni, amely azt fiatalon és üdén tartja. Kenjük be az arcunkat és kezünket, mielőtt szabad levegőre mennénk. Nagyvilági hölgyek, akik meg akarják őrizni szép, fiatalos teintjüket lefekvés előtt „4711”-es cold-krémmel masszírozzák a bőr felületét. Kék-aranyos etikett és a „4711”-es szám biztosítja a készítmény valódiságát

Úvegcsészékben és tiszta énből készült tubusokban kapható.

Cold Cream & Matt-Creme
No. 4711.

MEGJELENT

160 oldal terjedelemben, bekötve egy tömeg pompás képpel tarkítva, a

RÁDIÓTELEFON

című könyv. Nem vetjük el a súlykot, ha azt mondjuk, hogy ez a könyv tartalom és népszerűség dolgában bármely hasonló könyvvel vetekedhetik. Ha egy második gimnázista elolvassa ezt a könyvet, meg tudja csinálni a maga rádióját. Hatvanmillió ember szórakozik ma a rádióval. Ez a kis mű nemcsak népszerűség, hanem ár szempontjából is egyedülálló, mert 44 fillérbe kerül pompásan bekötve. Ha vidékre rendel meg, akkor a postadíj 10 fillér és ha ajánlva kívánja, akkor külön 20 fillér fizetendő. A mű az összeg előzetes beküldése mellett megrendelhető a

Déliab kiadóhivatalában,
Budapest, VII., Dohány uca 12
és minden könyvkereskedésben